Ч. 193 (15.014). Львів, пятниця 2. вересня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. РІК LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.060.
Банку Чеських Леґіов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

750-тисячна армія на Совітській Україні.

У дипльоматичних колах Москви кружляє вістка з віродостойного джерела про повну реорганізацію червоної армії в УССР. Збільшено її з 400.000 на 750.000, летунські сили — з 1.200 на 2.000 апаратів, м. ін. чимало бомбовиків.

РЕОРГАНІЗАЦІЮ АРМІЇ НА СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ ПЕРЕВЕДЕ МАРШАЛ БЛІХЕР.

15. ц. м. виїде на 3 місяці до Києва командант далекосхідної армії марш. Бліхер, щоб перевести ту реорганізацію.

ПРИЧИНА ЗБІЛЬШЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЗАЛОГ НА СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Реорганізацію армії на Совітській Україні вяжуть з положенням у Чехословаччині. Йде мабуть про те, щоб могти дати **чехам скору поміч на випадок німецької офензиви.** За таким здогадом промовляє обставина, що **до Києва виїхало 9-ох чехословацьких старшин; вони мабуть мають відіграти ролю звязкових.**

ДАЛЕКОСХІДНЕ СОВІТСЬКЕ ЛЕТУНСТВО НЕ ПІДЛЯГАЄ МАРШАЛОВІ БЛІХЕРОВІ?

Агенція Домеї довідується з поінформованих джерел, що команду над летунськими силами Далекого Сходу відібрано марш. Бліхерові та віддано політичному комісареві Ряяковові. Японські кола добачують у тій події новий вияв недовіря Сталіна до Бліхера.

КИЇВСЬКА РАДІОСТАЦІЯ МОВЧИТЬ...

ГПУ арештувало 4-ох службовиків київської радіостації за те, що вони кілька разів промовчали важні постанови уряду. Ця чистка здекомплетувала персонал радіостації, тому вона від кількох днів не надає інформаційних комунікатів.

Не є це перший виступ Москви проти київської радіостації. (АТЕ).

Французький уряд скасував
40-годинний тиждень праці.

Згідно з недавною радієвою промовою премієра Даладіє, французький уряд ухвалив два декрети. **Вони дозволяють продовжити тиждень праці над 40 годин** у рамах законодавства, яке обовязує.

У ділянках промислу, які працюють для національної оборони, процедура проста: Час праці можна продовжити до 48-ох годин;

рішає про те заінтересований міністр, скількість годин праці означує міністр праці.

В інших ділянках продукції можна продовжити тиждень праці до 44-ох годин, якщо у тій ділянці промислу нема безробіття.

Справу максимальної та мінімальної підвишки платень за надчисельні години може урегулювати спеціяльний закон, що його уряд предложить парляментові.

ФРАНЦУСЬКА „ҐЕНЕРАЛЬНА КОНФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ" ВЗИВАЄ РОБІТНИКІВ ДО НЕПОСЛУХУ СУПРОТИ УРЯДУ.

В середу вечором провід „Ґенеральної конфедерації праці" після нарад оголосив комунікат, в якому

протестує гостро проти реформи 40-годинного тижня праці, називає її протизаконною. Робітники не повинні рахуватися з істнуванням тої реформи; коли вони відмовляться від праці в надчисельних годинах, „ґенеральна конфедерація праці" дасть їм підтримку.

Провінціональні орґани конфедерації мають уладити демонстрації і відчитати на них ту постанову.

30.000 французького війська переводить маневри
коло німецького і швайцарського кордону.

У Юрайських горах почалися другі великі французькі маневри — бере в них участь 30.000 вояків усіх родів зброї. До транспорту тих військ зареквіровано багато таксівок і автобусів, м. ін. 100 париських автобусів. Йде мабуть про те, щоб випробувати, наскільки автобуси нової конструкції підходять до гірських транспортів, це має чималий вплив на темпо мобілізації.

Цей транспорт відбувся під наглядом старшин змоторизованих військ та спеців з ґенерального штабу. Брали у ньому участь також цивільні організації для військової підготови.

Маневри починаються недалеко швайцарського міста Базель, де сходяться кордони Франції, Німеччини та Швайцарії.

ГІТЛЄР ПЕРЕВІВ ІНСПЕКЦІЮ УКРІПЛЕНЬ НА ШВАЙЦАРСЬКОМУ КОРДОНІ.

Як твердить Авас, Гітлер перевів інспекцію укріплень коло швайцарського кордону, проти міста Базель, де зосереджено коло двох дивізій війська. З Гітлером був начальний вожд Кайтель, міністр комунікації Дорміллер та кілька штабових старшин.

Невдатні наступи червоних в Естрамадурі.

Національне командування повідомляє, що всі наступи червоних в Естрамадурі відбито з великими втратами.

Нац. літаки збомбардували військові обєкти у пристанях Валенсії та Аліканте; при тому зістрілили вони 5 червоних літаків.

НОВІ ГУБЕРНАТОРИ.

Національний уряд заіменував нових ґубернаторів 12-ох провінцій. Усі вони мають довгу практику в адміністрації.

ДОБИЧА ЕСПАНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ.

Італійська преса описує воєнну добичу, що її здобули еспанські нац. війська від початку війни.

Зі **совітського** военного матеріялу здобули вони 84 повзів, 71 гармат, 275 моздірів і бомбометів, 501 важких скорострілів, 35.000 крісів; з **французького** — 85 гармат, з **американського** — 630 скорострілів. До 30. червня ц. р. зістрілено 309 большевицьких літаків і 139 французьких.

При тій нагоді італійська преса видвигає іронічне питання: як погодити ці цифри з політикою неінтервенції „великих демократій"?

АНҐЛЬО-ІТАЛІЙСЬКІ НАРАДИ В ЕСПАНСЬКИХ СПРАВАХ.

Британський шарже д' афер у Римі відбув розмову з мін. Чіяном. Агенція Стефані пояснює, що вони порушили еспанські справи.

ПЕРЕМОГА ДУХА.

I.

Кажуть, що життя без містики, а політика без романтики це свого роду каліцтво. Щоб жити повним життям, треба відчувати в ньому оце містичне, романтичне, ірраціональне чи як там хочете його назвати, — словом, позаматеріяльне, позафізичне. Але може це анахронізм наприкінці четвертого десятка XX. століття? Може буде божевіллям говорити про такі речі в році Божому 1938?

Справді, сьогодні запанував у світі культ матеріяльної сили, а її символом став пястук. Матерія, техніка і фізична сила щораз цупкіше стискають світ своїми кліщами. Нема стриму у зброєневих перегонах і щораз ближче та нижче звисає над світом страшне марево жахливої війни.

— Патольоґія, — пролунало в якомусь часописі.

— Европа сходить з глузду, — тихо сказав якийсь учений.

Але ці голоси заглушує вереск, який пропаґує культ фізичної сили.

II.

Істнують перекази, що перед народженням Христа халдейські вчені-володарі, відчуваючи, що в світі мусять настати якісь величезні зміни, турботливо переглядали картки старої і нової людської мудрости, шукаючи в них відповіди: чим живе людство.

Щоб відповісти собі, чим живе сучасне людство, обложіть себе ріжними періодиками й неперіодиками і почніть читати їх міцно взявши нерви в руки.

Почніть з „ІКЦ", „АБЦ", „Слова Народового", „Гоньца Варш." та інших „Дзенніків". Перейдіть до одної катеґорії західньо-европейської преси. І врешті перегляньте совітські часописи. На закінчення спиніться на поодиноких грубших публікаціях — Ґертихів, Подгорських. А як вистачить нервів, послухайте ще вічевих промов, рефератів і принагідних „політичних" розмов.

Не дивниця, що маси читачів і слухачів отих голосів починають заломлюватися духово — починають вірити у всемогутність та єдиновартість матеріяльної сили: маючи її — бундючно підводять голову, а не маючи — впадають у зневіру.

— Що, мовляв, вартий дух у порівнанні з кулаком і технікою?!

III.

Але життя любить заскакувати людей найдивовижнішими несподіванками, особливо — матеріялістів, звеличників фізичної сили.

Десь в індійському університеті в Манґальоре професор, учений факір Сударшан Дас, що викладає про силу людського духа та його перевагу над матерією, для ілюстрації своїх теоретичних тверджень дає себе студентам повісити, а потім мертвого закопати в землю; коли його по кількох днях відкопують, він живий і здоровий.

А можеб ми пошукали доказів переваги людського духа над матерією десь ближче, на менш драстичному, але не менш переміливому прикладі?

Матеріяльні військові засоби СССР, здається, всім відомі. Це велитенський кулак. А проте Кремль скаженіє, блідне й тремтить перед такими нематеріяльними речами, як звичайнісінькі слова: „український націоналіст", „петлюрівець", фашист; перед зовсім незнаними одиницями, єдина зброя яких це сила духа й волі. Скільки вже винищили українців кремлівські володарі, щоб вбити того всемогутнього духа нації! Та якось дарма. Чим сильніше вони з ним воюють, тим більше він їх лякає.

Ч. 193 (15.541). Львів, пятниця 2. вересня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. РІК LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-20
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

75-тисячна армія на Совітській Україні.

У дипльоматичних колах Москви кружляє вістка з віродостойного джерела про повну реорганізацію червоної армії в УССР. Збільшено її з 400.000 на 75.000, летунські сили — з 1.200 на 2.000 апаратів, м. ін. чимало бомбовиків.

РЕОРГАНІЗАЦІЮ АРМІЇ НА СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ ПЕРЕВЕДЕ МАРШАЛ БЛІХЕР.

15. ц. м. виїхав на 3 місяці до Києва командант далекосхідної армії марш. Бліхер, щоб перевести ту реорганізацію.

ПРИЧИНА ЗБІЛЬШЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЗАЛОГ НА СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Реорганізацію армії на Совітській Україні вяжуть з положенням у Чехословаччині. Йде мабуть про те, щоб могти дати чехам скору поміч на випадок німецької офензиви. За таким здогадом промовляє обставина, що до Києва виїхало 9-ох чехословацьких старшин; вони мабуть мають відіграти ролю звязкових.

ДАЛЕКОСХІДНЕ СОВІТСЬКЕ ЛЕТУНСТВО НЕ ПІДЛЯГАЄ МАРШАЛОВІ БЛІХЕРОВІ?

Агенція Домеї довідується з поінформованих джерел, що команду над летунськими силами Далекого Сходу відібрано марш. Бліхерові та віддано політичному комісареві Рияковові. Японські кола добачують у тій події новий вияв недовіря Сталіна до Бліхера.

КИЇВСЬКА РАДІОСТАЦІЯ МОВЧИТЬ...

ГПУ арештувало 4-ох службовиків київської радіостації за те, що вони кілька разів промовчали важні постанови уряду. Ця чистка здекомплетувала персонал радіостації, тому вона від кількох днів не надає інформаційних комунікатів.

Не є це перший виступ Москви проти київської радіостації. (АТЕ).

Французький уряд скасував 40-годинний тиждень праці.

Згідно з недавною радієвою промовою премієра Даляд'є, французький уряд ухвалив два декрети. Вони дозволяють продовжити тиждень праці над 40 годин у рамах законодавства, яке обовязує.

У ділянках промислу, які працюють для національної оборони, процедура проста: Час праці можна продовжити до 48-ох годин;

рішає про те заінтересований міністр, скільки часу годин праці означує міністр праці.

В інших ділянках продукції можна продовжити тиждень праці до 44-ох годин, якщо у тій ділянці промислу нема безробіття.

Справу максимальної та мінімальної підвишки платень за надчисельні години може урегулювати спеціяльний закон, що його уряд предложить парляментові.

ФРАНЦУСЬКА „ГЕНЕРАЛЬНА КОНФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ" ВЗИВАЄ РОБІТНИКІВ ДО НЕПОСЛУХУ СУПРОТИ УРЯДУ.

В середу вечором провід „Генеральної конфедерації праці" після нарад оголосив комунікат, в якому

протестує гостро проти реформи 40-годинного тижня праці, називає її протизаконною. Робітники не повинні рахуватися з істнуванням тої реформи; коли вони відмовляться від праці в надчисельних годинах, „генеральна конфедерація праці" дасть їм підтримку.

Провінціональні органи конфедерації мають уладити демонстрації і відчитати на них ту постанову.

30.000 Французького війська переводить маневри коло німецького і швайцарського кордону.

У Юрайських горах почалися другі великі французькі маневри — бере в них участь 30.000 вояків усіх родів зброї. До транспорту тих військ зареквіровано багато таксівок і автобусів, м. ін. 100 париських автобусів. Йде мабуть про те, щоб випробувати, наскільки автобуси нової конструкції підходять до гірських транспортів, це має чималий вплив на темпо мобілізації.

Цей транспорт відбувся під наглядом старшин змоторизованих військ та спеціяльних з генерального штабу. Брали у ньому участь також цивільні організації для військової підготови.

Маневри починаються недалеко швайцарського міста Базель, де сходяться кордони Франції, Німеччини та Швайцарії.

ГІТЛЕР ПЕРЕВІВ ІНСПЕКЦІЮ УКРІПЛЕНЬ НА ШВАЙЦАРСЬКОМУ КОРДОНІ.

Як твердить Авас, Гітлер перевів інспекцію укріплень коло швайцарського кордону, проти міста Базель, де зосереджено коло двох дивізій війська. З Гітлером був начальний вожд Кайтель, міністр комунікації Дорпміллер та кілька штабових старшин.

Невдатні наступи червоних в Естрамадурі.

Національне командування повідомляє, що всі наступи червоних в Естрамадурі відбито з великими втратами.

Нац. літаки збомбардували військові обєкти у пристанях Валенсії та Аліканте; при тому зістрілили вони 5 червоних літаків.

НОВІ ГУБЕРНАТОРИ.

Національний уряд заіменував нових губернаторів 12-ох провінцій. Усі вони мають довгу практику в адміністрації.

ДОБИЧА ЕСПАНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ.

Італійська преса описує воєнну добичу, що її здобули еспанські нац. війська від початку війни.

Зі совітського воєнного матеріялу здобули вони 84 повзів, 71 гармат, 275 моздірів і бомбометів, 501 важких скорострілів, 35.000 крісів; з французького — 85 гармат, з американського — 630 скорострілів. До 30. червня ц. р. зістрілено 309 большевицьких літаків і 139 французьких.

При тій нагоді італійська преса видвигає іронічне питання: як погодити ці цифри з політикою неінтервенції „великих демократій"?

АНҐЛЬО-ІТАЛІЙСЬКІ НАРАДИ В ЕСПАНСЬКИХ СПРАВАХ.

Британський шарже д' афер у Римі відбув розмову з мін. Чіяном. Агенція Стефані пояснює, що вони порушили еспанські справи.

ПЕРЕМОГА ДУХА.

I.

Кажуть, що життя без містики, а політика без романтики це свого роду каліцтво. Щоб жити повним життям, треба відчувати в ньому оце містичне, романтичне, ірраціональне чи як там хочете його назвати, — словом, позаматеріяльне, позафізичне. Але може це анахронізм наприкінці четвертого десятка XX. століття? Може буде божевіллям говорити про такі речі в році Божому 1938?

Справді, сьогодні запанував у світі культ матеріяльної сили, а її символом став пястук. Матерія, техніка і фізична сила щораз цупкіше стискають світ своїми кліщами. Нема стриму у зброєневих перегонах і щораз ближче та нижче звисає над світом страшне марево жахливої війни.

— Патольоґія, — пролунало в якомусь часописі.

— Европа сходить з глузду, — тихо сказав якийсь учений.

Але ці голоси заглушує вереск, який пропаґує культ фізичної сили.

II.

Істнують перекази, що перед народженням Христа халдейські вчені-володарі, відчуваючи, що в світі мусять настати якісь величезні зміни, турботливо переглядали картки старої і нової людської мудрости, шукаючи в них відповіди: чим живе людство.

Щоб відповісти собі, чим живе сучасне людство, обложіть себе ріжними періодиками й неперіодиками і почніть читати їх міцно взявши нерви в руки.

Почніть з „ІКЦ", „АБЦ", „Слова Народового", „Гоньця Варш." та інших „Дзенніків". Перейдіть до одної категорії західньо-европейської преси. І врешті перегляньте совітські часописи. На закінчення спиніться на поодиноких грубших публікаціях — Гертихів, Подгорських. А як вистачить нервів, послухайте ще вічевих промов, рефератів і принагідних „політичних" розмов.

Не дивниця, що маси читачів і слухачів отих голосів починають заломлюватися духово — починають вірити у всемогутність та єдиновартість матеріяльної сили: маючи її — бундючно підводять голову, а не маючи — впадають у зневіру.

— Що, мовляв, вартий дух у порівнанні з кулаком і технікою?!

III.

Але життя любить заскакувати людей найдивовижнішими несподіванками, особливо — матеріялістів, звеличників фізичної сили.

Десь в індійському університеті в Мангальоре професор, учений факір Сударшан Дас, що викладає про силу людського духа та його перевагу над матерією, для ілюстрації своїх теоретичних тверджень дає себе студентам повісити, а потім мертвого закопати в землю; коли його по кількох днях відкопують, він живий і здоровий.

А можеб ми пошукали доказів переваги людського духа над матерією десь ближче, на менш драстичному, але не менш переконливому прикладі?

Матеріяльні військові засоби СССР, здається, всім відомі. Це велитенський кулак. А проте Кремль скаженіє, блідне й тремтить перед такими нематеріяльними речами, як звичайнісінькі слова: „український націоналіст", „петлюрівець", фашист; перед зовсім незнаними одиницями, єдина зброя яких це сила духа й волі. Скільки вже винищили українців кремлівські володарі, щоб вбити того всемогутнього духа нації! Та якось дарма. Чим сильніше вони з ним воюють, тим більше він їх лякає.

Цікава річ: тих, хто собі легковажить силу людського духа, він лякає особливо сильно, а в тих, що свідомі сили свого духа, ця сила зростає до непереможних розмірів.

Якби народи освідомили собі цю ролю непереможеного людського духа, може інакше виглядалиб сьогодні міжнародні відносини.

Можеб навіть пригодилися нашим европейським політикам такі виклади, які веде в Мангальоре факір Сударшан Дас.

IV.

Цими днями ми з приємністю прочитали в одній українській ґазеті малий фейлетончик про страшенно небезпечні червоні гуцульські штани. Знаємо й інші небезпечні речі: вишивки, жовто-блакитні стрічки, шапки, пісні і т. д. У них ні кусничка металю, ні дерева, ні іншого твердого матеріялу. А страшні. Значить, щось в них є, коли вони так декого лякають. Виходить: ці червоні штани, биндочки, пісні про соловейка та закоханого хлопця чи дівчину стають символами чогось, що має за собою виключно тільки силу духа. Капосний цей дух! Виходить, що проти нього фізична сила те саме, що меч проти води: рубай її скільки хочеш, а вона все ціла, все непереможна.

Колиб фізична сила була одиноким рішальним чинником у життті людства, то напевне життя на землі виглядалоб інакше: не булоб уже малих держав, бо фізично сильніші давноб їх проковтнули, а по національних меншинах і сліди уже щезлиб.

Отже знову виходилоб, що матеріяльна зброя — зброя дуже слаба, а супроти духа народів — це ніяка зброя, це радше омана, наркотик для власного заспокоєння.

V.

Чому-ж тоді польська народова преса так голосно й багато гомонить довкола українського питання. Ми вже знаємо голоси й Ґертихів й Подгорських, і Петерсів з „І. К. Ц.", і Рукушевських з „АБЦ", і Янушайтісів і багатьох, багатьох інших. З усіх відповідей, що ми їм даємо, найправильніша мабуть та, яку дає евангельська правда: „Не знають, що творять".

ми ставилися неґативно до меншинevoї політики на Волині б. воєводи Т. Юзефського, але в імя справедливости мусимо сказати, що він на манію переслідування жовто-блакитних красок не хворів. Маємо проте враження, що у польському громадянстві на Волині починає зростати критицизм та спротив проти тих усіх, які трясуться на згук слова „українець". Маємо враження, що спеціяльно в національній політиці на Волині мусять — скоріше чи пізніше — дійти до голосу ті покищо нечисленні польські політики й публіцисти, які поважно студіюють українське питання та зрозуміли непереможність українського національного духа.

VI.

Але й українська сторона далеко не в порядку. Деякі відламами нашого громадянства — і інтеліґенти й селяни — підупадають на дусі, впадають у зневіру й ширять ріжні сплітки та паніку. Це явище і шкідливе й безглузде.

Наші духові перемоги безсумнівні. Отже ми повинні змішнюватися на дусі, а не підупадати. Цей процес духового зміцнення в народі таки йде. Але мусить іти в цілій масі, одностайно, без вилому одиниць.

В. Островський.

Мадярсько-німецька приязнь.

„Візита голови мадярської держави Гортія в Німеччині зближається до кінця і щераз охоплюємо зором ті вагітні на події дні, **історичне значіння**, яких відчуває ввесь довкільний світ" — такими словами починає свою вступну статтю провідний орган націонал-соціялістичної Німеччини „Völkischer Beobachter" з 28. серпня ц. р. Наголовок цієї статті короткий, але багатомовний: „Kameraden".

І справді, теперішня візита адмірала Гортія в Німеччині, що під формальним претекстом „охрещення" нового німецького воєнного корабля приїхав сюди не тільки з жінкою, кумою нового корабля „Prinz Eugen", але привіз з собою також премієра міністрів Імредія та міністра закордонних справ Каню, набирає з кожним днем більшої політичної ваги. Вона нагадує собою не такий то давній побут в Німеччині італійського „дуче" Мусолінія, що покінчився — як відомо — заключенням італійсько-німецького військового союзу. І зверхні форми побуту Гортія та Мусолінія в Німеччині дуже подібні до себе. Цим разом були іще може навіть пишніші.

Перед очима Гортія та його товаришів продемонструвала вся військова сила нац.-соц. Німеччини. У воєнному німецькому порті, **Кілю**, на очах Гортія загойдалося на морських хвилях коло дві сотні німецьких воєнних кораблів, останнє слово морської воєнної техніки, озброєних, начеб завтра мали станути до воєнної розправи, а сотні тисяч німецьких учасників військової паради вибухами ентузіязму, що довго не вмовкав, витали не тільки свої гордощі — новісіньку воєнну фльоту, але ще більше може присутних мадярських гостей, що находилися з Гітлером на чердаку спершу воєнного корабля „Grille", а потім „Patria".

Таку саму картину бурхливого ентузіязму уявляв собою **Гамбурґ**, коли мадяри з Гітлером причалили до нього оглянути тамошні портові уладження, корабельні варстати та взагалі гамбурську навтично-технічну індустрію. Цілий Гамбурґ — здавалося — потапав у морі прапорів і квітів, а міліонова юрба, що творила кордон уздовж вулиць, на перегони з виттям портових сирен, до хрипки безустанку повторяла: „Heil" і „Eljen". Навіть мадярським гостям — синам темпераментного народу — в голові крутилося — як самі казали — від небувалого гамору й яскравости вуличних декорацій.

Одначе міністр пропаґанди і „ґавляйтер" Берліна **Геббельс** постарався вже, щоб Берлін не посоромився перед Гамбурґом, але перевищив його величчю прийому Гортія. Навіть приїзд Мусолінія, навіть світова Олімпіяда не бачила так удекорованого Берліну. На опис тріюмфальних брам, вуличних декорацій та взагалі всіх звязаних з цим витальних акцесорій на величавих вулицях берлінського середмістя та західної дільниці, треба булоб грубої брошури. Фантастичне ріжнобарвне освітлення міста у сполуці з ескадрами літаків, що перерізували небозвід, з гарматніми сальвами, виттям фабричних сирен і галасом двох міліонів людей — робили несамовите враження. Тут, у Берліні, перед політехнікою у Шарльотенбурзі, промашерувало перед Гортієм та Гітлером кільканацять тисяч вояків сухопутньої армії усіх родів зброї, прогуркотіли тисячі повзів і прочвалало кілька полків кавалерії. Тут побачили мадярські гості сотні тисяч німецького „цивільного" війська від 10-літніх німців починаючи на фабричних „веркшарах" (загонах праці) кінчаючи.

Партійну міць розгорнуло перед Гортієм і товаришами місто Нірнберґ. Як щороку роїлося там від соток тисячів чорних і брунатних сорочок, від хоругов, квітів, наметів та полевих кухонь, від парадних маршів; у повітрі клекотіли звуки пісень, орхестр, гарматніх стрілів та команд; неслися одна після одної промови, заяви, присяги, а вечорами на узгірях горіли вогні. Мадяри, що мають у крові нахил до кочівництва, бачили в Нірнберґу один великий табор націонал-соціялізму. А всі чекали на промову Гітлера.

В таких зверхніх обставинах відбулася тріюмфальна подорож адмірала Гортія, його жінки та міністрів, що їм товаришили у подорожі по Німеччині. Та поза димом є ще вогонь. Самі мадяри та німці заявляють, що мета подорожі Гортія була не тільки „пригадувати собі спільну славу" і посумувати (коли в цьому випадку можна вжити такого терміну) „над недавнім спільним горем", але ця мета глибша і торкається тільки поверховно — для смаку вулиці — тем учорашнього дня, а в суті вона займається пильно актуаліями нинішнього й завтрішнього дня.

„Ми — заявив премієр мадярських міністрів Імреді кореспондентам преси — мали першу нагоду до широкої розмови з провідниками Німеччини на кораблях „Ґрілле" і „Патрія". Зокремаж день, який ми провели на Гельґолянді та після цього спільна наша прогулька по морі дала нагоду до важної конференції між нами і „фірером" Гітлером. На цій конференції ми обговорили всі актуальні політичні питання. В часі нашої подорожі бачили ми, що **Німеччина не тільки робить великі пляни, але й виконує їх. Ми бачили досягнення, а не тільки намір**".

Міністр закордонних справ Каня торкнувся теми відносин Мадярщини до Малої Антанти, зокрема недавнього комунікату, проголошеного з приводу конференції у Бледі. Слова комунікату, що договору ще не підписано, бо між Мадярщиною і Малою Антантою є ще непополагоджені остаточно справи, мін. Каня вияснив в такий спосіб: „Право на озброєння Мадярщини є з мадярського становища самоздозумілою річчю, хоч його країни Малої Антанти досі формально не признавали. Зречення уживати воєнного арґументу при вирішуванні взаїмних претенсій не є нічого нового, бо це передбачено вже в пакті Кельоґа. Цілий договір у Блед істнує або не істнує залежно від того, чи держави Малої Антанти зміняють свої відносини до тих частин мадярського народу, які від тріянонського мирового договору живуть у державах Малої Антанти. Між договором у Блед і охороною національних меншин є очевидний звязок. А саме цей договір може увійти в життя тільки тоді коли: 1) справу національних меншин у Чехословаччині справедливо полагодять; 2) коли така полагода буде не тільки на папері, але її і в практиці зреалізують. Одначе праський уряд ще й досі не дав своєї згоди на мадярські пропозиції, зроблені у Бледі. Без цієї згоди, що торкається меншинної справи — закінчив мін. Каня — не може бути бесіди про нормалізацію відносин у південно-східній Европі".

До цієї заяви мадярських міністрів додає німецький офіціоз гідний уваги коментар, в якому сказано, що коли впали тепер для Болгарії та Мдярщини обмеження дотично свободи зброєнь, то це доказ, що **сила Німеччини, яка зростає, виходить також на користь її партнерам на Сході Европи.**

Чи вислідом поїздки Гортія та його міністрів до Німеччини буде формальний військовий Союз між Німеччиною та Мадярщиною — не знаємо, хоч всі знаки на небі й на землі вказують на це. Але що ця поїздка ще міцніше звязала трикутник держав: Італію, Німеччину та Мадярщину — щодо цього не може бути сумніву. Коли брати справу глибше, з поглядом на недалеке вже може майбуття, то для нас, українців, цікаво буде кинути оком на мапу східної Европи. На східному кордоні Румунії стоїть у боєвому поготівлі червона армія, готова — як кажуть — знасилувати суверенність Румунії та машерувати по її трупі на допомогу Чехословаччині; на західному румунському кордоні навис союзник Німеччини Мадярщина, що радо позволить німецькій армії перемашерувати на стрічу червоним. Фронти обох головних суперників на Сході Европи помітно наближуються до себе й нині ніхто вже не ломить собі голови, де може відбутися їхній зудар. Чи і про те відбулася нарада між Гортієм та Гітлером? Румунія знає добре, чому вона мусить скоро старатися про симпатії своїх національних меншин...

Алькоголізм стелить ліжко сухоті.

Нащо засновували нашу „Просвіту"?

(Думки в ювилейному році).

Може здивуєтеся, що ставляю взагалі таємов — зайвий запит. Але не дивуйтеся, бо я хочу, щоб наші громадяни і громадянки трохи поважніше призадумались над метою „Просвіти".

Воно приємно і почесно святкувати ювилеї, спроваджувати ювилейні відзнаки і справляти празники, як є за що, але годиться нам таки нагадати: на що засновували перші основники нашу „Просвіту" і чи ми досягнули те, що вони хотіли мати з просвічування народу та що нам живучим просвітянам треба, щоб наш нарід мав хосен із „Просвіти".

Ось саме попала мені під руки відозва першого виділу „Просвіти" з 1869 р., підписана першим головою професором Анатолем Вахнянином і першим секретарем професором Омеляном Партицьким, які удостоїлись промовляти від Товариства „Просвіта" перед народом. І я знав їх обох добре та наче їх живих бачу, як вони це говорять до нас.

Вони підкреслили у своїй відозві, що галицькі українці, почавши нове життя у 1848 р., за 20 літ, які тоді минули, не багато поступили наперед у розвитку своєї народности. Правда, сказали вони, що побільшилась за той час українська інтеліґенція: крім українських священиків маємо тепер українських учителів і урядників; маємо українські часописи, українські товариства, і частинно український язик у школах, — але цілий той поступ обявляється тільки у вищих верствах народу, — у тих верствах, котрих **непостійність при народньому прапорі — історія давніших часів так сумно нам доказала".**

„Наша маленька, сказано там далі, із самих майже залежних людей зложена інтеліґенція — не може нам ніяк дати поруку на будучність; та зверхні, народнім інтересам неприхильні обставини, моглиб в кількох роках прилюдне життя українців пригасити, а в кількох десятках літ **українську інтеліґенцію винародовити".**

А при кінці сказано там: „Задля того давно вже узнали ми потребу: цілий нарід, цілу масу простого люду, котрий нещасливою долею, більше як у інших народів підупав, — двигнути і до пізнання привести, і на тім — то люді, котрий вже дав докази своєї твердости, — будучність нашої народности сперти..."

Чуєте і вважаєте, що вони сказали, та що сталось за сімдесять років від того часу?

Ось та маленька, із самих майже залежних людей зложена колись світська інтеліґенція і через те податлива на винародовлення, — відродилась за той час! Вона стала вже більша, загартована і безпечніша тай дещо більше незалежна. А ту масу простого люду, що був підупав — ми, українська світська і духовна інтеліґенція, двигнули з темноти до свідомости своєї української національности до суспільної і господарської орґанізованости. Але ця робота ще незакінчена і місія „Просвіти" ще не завершена. Бо є ще частина нашого народу, яка не вийшла зі стадії неграмотности; ще є сила тої світської інтеліґенції, яка не навернулась до української нації. Тимчасом насуваються нові хмари. Гострішає натиск ріжних чинників та гіршають життєві обставини, які ломлять характери і інтеліґентів і простих людей. Серед цих теперішніх важких обставин голосною мовою лунають вказівки першого головного виділу „Просвіти".

„Єдиною ціллю нашого Товариства: наш **нарід пізнавати,** а пізнавши всі його багацтва і недостатки — про всяку потребу, що для нього придатне **научати** та через те національно і матеріяльно підносити цілий наш нарід на цій землі".

Отсі думки зродили тоді потребу у молодших львівських українців заснувати нашу „Просвіту", і вона за сімдесять років своєї діяльности чимало доконала, але всього таки не виконала, бо і з давнього ще осталось і нові потреби для охорони здорового просвітянського життя нашого народу кличуть все наше громадянство доброї волі до дальшої праці. „Просвіта" мусить бути надалі підоймою, що не тільки всі наступи ворогів переможе, але і ясну будучність і кращу долю для українського народу здобуде.

На це заснували нашу „Просвіту" і цього нам не можна забувати, бо нарід переможе, коли дух його буде чистий і коли він не допустить до себе ніякої нікчемности.

26. VIII. 1938.

Д-р Кость Левицький.

Співпраця батьків у вихованні.

МІРКУВАННЯ ПРО ЧИТАЛЬНИЦТВО ДІТЕЙ І МОЛОДІ.

Говорять сьогодні та пишуть багато про те, що школа повинна в першу чергу виховувати, а потім щойно вчити, що виховання, це перший та найважніший її обовязок, а наука має служити лише найважнішим засобом виховання. Це свідоме непорозуміння, теоретичне твердження, що минається з правдою життя. Все й усюди так було, є та буде, що школа передовсім має вчити, а навчаючи, також тим самим і виховує.

Всіх потреб виховання одиниці і спільноти школа ні охопити, ні задовольнити не може. Виховують дитину батьки, ближче та дальше довкілля, суспільні інституції й орґанізації, події життя та власний гін людини до фізичного й духового розвитку.

Між усіми чинниками виховання батькам припадає найважніша роля. Вони приводять дитину на світ, годують її, зодягають, дбають про дах над головою та забезпечують фізичне істнування молодій людині. В цих повинностях виховання ніхто батьків заступити не може. Мають вони також величезний вплив на інтелектуальний та етичний розвиток дитини. Батьки в очах кожної дитини — найбільший авторитет у світі. Їх думки та погляди для дитини майже бездискусійні. На жаль, цим авторитетом батьки часто несвідомо або й свідомо зловживають, або — це найгірше — зовсім його не доцінюють та не використовують. Роблять це не зі злої волі, але найчастіше з несвідомости та браку часу на всебічне виховання своєї дитини. Школа має обовязок доцільно, пляново й методично поповнювати недотягнення батьків у вихованні.

Найважнішою ділянкою виховання сучасних молодих поколінь є національне вихован-

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 25.

КЕЙЛЕНК ВІЛЛІ. є

Швестка.

Безумовно Швестка добре потрапив. В Ужгороді він зараз помітив, що тут буде йому непомірно ліпше, як у Росії. Там бо він був, як зерно піску на дні моря, а тут він — передова одиниця. Тут він пан — двері настіж, бож дані до того має неабиякі: русску мову він знає ліпше, як місцеві русскіе, а вже щодо русскої лайки, то вони супроти нього просто діти; і належить він до державної нації, а тому перед ним місцева русская інтеліґенція стелиться килимом, бо вона ще недавно так слалася перед кожним мадярським Піштою. Отже привикла.

Правда, він почув незабаром, що є тут теж українська інтеліґенція і що вона не так гнеться, як русская, а тому небезпечніша й неприємніша, але Швестка з нею тимчасом не зустрівся.

Так, Швестка влучив у саму точку. Ліпшого зробити не міг. Вже хоч би взяти вигляд Ужгороду. На центральній площі блукали корови, поглядаючи своїми відданими, як у русских русинов, очима; стояли будки з крамом, а коло них жид на жидові. Перейдеш бувало річку в центрі міста і бачиш шматок природної краси — стремить круча, і то не якась гола скеля, а таки з каштанами, а каштани не якісь дикі безбатченки, а належать до саду найліпшого в Ужгороді ресторану Ферейдія. Праворуч — театр, далі готель „Корона", а не якесь там дрантя. Справжній центр міста, але вулички такі вузенькі, що сини Ізраїля гуторять з одного хідника на протилежний, майже тримаючи себе взаємно за ґудзик.

Ходив Швестка, приглядався, відпочивав душею. Навіть несподівано надибав свого колишнього камерада з леґії Одстрчила; він був джурою сотника Кліми і часом приносив Швестці крадені цигарки. Тепер він головна шрубка в одній чеській істінноруссќій партії. Він зразу записав Швестку до партії, бо це для карієри перший і найголовніший крок.

Швестка чув, як з нього виходить зневіра, він відроджувався.

Покрутився в Ужгороді якийсь тиждень і вже знайомий з усіма „рибами". Замісць праського Флека є Ферейдій — прекрасно все складається. А тут Одстрчил довбе йому в голову: „Лови якусь посаду, поки конюнктура"...

Ввечір зустрілися Одстрчил із Швесткою у Ферейдія із двома „рибами". Під каштанами столики. Затишно. Місяць у воді під кручею поблискує; на столику пиво, також поблискує. Поезія чистіша від води. І череваті музики з кучерявими, як у баранів, головами і вареникуватими губами плакали на скрипках, а один дрібненько трусився над цимбалами. Душу рвала мадярська мельодія, що зненацька переходила на „Гайда тройка".

Разом усі четверо зясували, що Швестка міг би обсадити: 1) посаду шкільного інспектора русских шкіл в н-ській окрузі, бо теперішній місцевий русин мусить іти на пенсію; 2) або посаду нотаря в Закаблуках; 3) або ввійти одним із референтів до Земледільної комори.

Найбільше усміхалася до нього посада шкільного інспектора.

— Я це діло осьде маю — пив Швестка вінком уже випивши і показував мизинець на лівій руці.

— Шкільне діло — найлекше з усього. Особливо для мене — професора ґімназії.

Одстрчил, — осел, при цьому страшенно закашлявся.

— Найлекше... Бо ануж най професор чи директор — говорив Швестка — пошиє черевик, або схоче дратву... Н-н-іколи у світі! Бо то таке треба уміти... А хто голову має, і заслуги... хто кров проливав... може стати директором.

Одначе Одстрчил дуже неделікатна людина, чорт би його взяв, просто таки за столом і випалив:

— Швестко, не будь ідіотом! Пощо тобі братися за щось, що за короткий час у тебе відберуть? Слухай мене — бери нотарство. Кажу тобі — золоте дно... Решпект... А пошана яка до тебе, хоч ти й клапоухий! Вір мені, я вже добре знаю... Я й підготую тебе відповідно...

„Риби" хитали головами, і Швестку таки переконали, що нотарство для нього найвідповідніше. Раз, що він буде, як сир у маслі, а друге — „чоловіче, будеш тримати цілі Закаблуки та околицю у своїй руці.

Ще цілий тиждень він готував Швестку до недалекої вже діяльности. А одного разу ввечір він уважно вдивлявся у кумпана і крутив негарно носом: йому не подобалося його піввухо. Він порадив почепити на вухо чорне кружальце. Швестка не міг з дива вийти, як це йому до лиця, і як він сам до цього не додумався.

— Тепер я цілком подібний до генерала Сирового... Як рідний брат.

— Як корова до арабського коня — подумав Одстрчил, але нехай йому буде. — І сказав:

— Слухай, Швестко, ти там можеш при нагоді десь натякнути, що вухо відорвала тобі вража куля на фронті, або щось подібне...

У Швестки заблищали очі.

(Далі буде).

Нащо засновували нашу „Просвіту“?

(Думки в ювилейному році).

Може здивуєтеся, що ставляю взагалі таженов — зайвий запит. Але не дивуйтеся, бо я хочу, щоб наші громадяни і громадянки трохи поважніше призадумались над метою „Просвіти“.

Воно приємно і почесно святкувати ювилеї, спроваджувати ювилейні віданаки і справляти празники, як є за що, але годиться нам таки нагадати: на що засновували перші основники нашу „Просвіту“ і чи ми досягнули те, що вони хотіли мати з просвічування народу та що нам живучим просвітянам треба, щоб наш нарід мав хосен із „Просвіти“.

Ось саме попала мені під руки відозва першого виділу „Просвіти“ з 1869 р., підписана першим головою професором Анатолем Вахнянином і першим секретарем професором Омеляном Партицьким, які удостоїлись промовляти від Товариства „Просвіта“ перед народом. І я знав їх обох добре та наче їх живих бачу, як вони це говорять до нас.

Вони підкреслили у своїй відозві, що галицькі українці, почавши нове життя у 1848 р., за 20 літ, які тоді минули, не багато поступили наперед у розвитку своєї народности. Правда, сказали вони, що побільшилась за той час українська інтеліґенція: крім українських священиків маємо тепер українських учителів і урядників; маємо українські часописи, українські товариства, і частинно український язик у школах, — але цілий той поступ обявляється тільки у вищих верствах народу, — у тих верствах, котрих **непостійність при народньому прапорі — історія давніших часів так сумно нам доказала**“.

„Наша маленька, сказано там далі, із самих майже залежних людей зложена інтеліґенція — не може нам ніяк дати поруку на будучність; та зверхні, народнім інтересам неприхильні обставини, моглиб в кількох роках прилюдне життя українців пригасити, а в кількох десятках літ **українську інтеліґенцію винародовити**“.

А при кінці сказано там: „Задля того давно вже узнали ми потребу: цілий нарід, цілу масу простого люду, котрий нещасливою долею, більше як у інших народів підупав, — двигнути і до пізнання привести, і на тім — то люді, котрий вже дав докази своєї твердости, — будучність нашої народности сперти...“

Чуєте і вважаєте, що вони сказали, та що сталось за сімдесять років від того часу?

Ось та маленька, із самих майже залежних людей зложена колись світська інтеліґенція і через те податлива на винародовлення, — відродилась за той час! Вона стала вже більша, загартована і безпечніша тай дещо більше незалежна. А ту масу простого люду, що був підупав — ми, українська світська і духовна інтеліґенція, двигнули з темноти до свідомости своєї української національности до суспільної і господарської організованости. Але ця робота ще незакінчена і місія „Просвіти“ ще не завершена. Бо є ще частина нашого народу, яка не вийшла зі стадії неграмотности; ще є сила тої світської інтеліґенції, яка не навернулась до української нації. Тимчасом насуваються нові хмари. Гострішає натиск ріжних чинників та гіршають життєві обставини, які ломлять характери і інтеліґентів і простих людей. Серед цих теперішніх важких обставин голосною мовою лунають вказівки першого головного виділу „Просвіти“.

„Єдиною ціллю нашого Товариства: наш **нарід пізнавати**, а пізнавши всі його багацтва і недостатки — про всяку потребу, що для нього придатне **научати** та через те національно і матеріяльно підносити цілий наш нарід на цій землі“.

Отсі думки зродили тоді потребу у молодших львівських українців заснувати нашу „Просвіту“, і вона за сімдесять років своєї діяльности чимало доконала, але всього таки не виконала, бо і з давнього ще осталось і нові потреби для охорони здорового просвітянського життя нашого народу кличуть все наше громадянство доброї волі до дальшої праці. „Просвіта“ мусить бути надалі підоймою, що не тільки всі наступи ворогів переможе, але і ясну будучність і кращу долю для українського народу здобуде.

На це заснували нашу „Просвіту“ і цього нам не можна забувати, бо нарід переможе, коли дух його буде чистий і коли він не допустить до себе ніякої нікчемности.

26. VIII. 1938.

Д-р Кость Левицький.

Співпраця батьків у вихованні.

МІРКУВАННЯ ПРО ЧИТАЛЬНИЦТВО ДІТЕЙ І МОЛОДІ.

Говорять сьогодні та пишуть багато про те, що школа повинна в першу чергу виховувати, а потім щойно вчити, що виховання, це перший та найважніший її обовязок, а наука має служити лише найважнішим засобом виховання. Це свідоме непорозуміння, теоретичне твердження, що минається з правдою життя. Все й усюди так було, є та буде, що школа передовсім має вчити, а навчаючи, також тим самим і виховує.

Всіх потреб виховання одиниці і спільноти школа ні охопити, ні задовольнити не може. Виховують дитину батьки, ближче та дальше довкілля, суспільні інституції й орґанізації, події життя та власний гін людини до фізичного й духового розвитку.

Між усіми чинниками виховання батькам припадає найважніша роля. Вони приводять дитину на світ, годують її, зодягають, дбають про дах над головою та забезпечують фізичне істнування молодій людині. В цих повинностях виховання ніхто батьків заступити не може. Мають вони також величезний вплив на інтелектуальний та етичний розвиток дитини. Батьки в очах кожної дитини — найбільший авторитет у світі. Їх думки та погляди для дитини майже бездискусійні. На жаль, цим авторитетом батьки часто несвідомо або й свідомо зловживають, або — це найгірше — зовсім його не доцінюють та не використовують. Роблять це не зі злої волі, але найчастіше з несвідомости та браку часу на всебічне виховання своєї дитини. Школа має обовязок доцільно, пляново й методично поповнювати недотягнення батьків у вихованні.

Найважнішою ділянкою виховання сучасних молодих поколінь є національне вихован-

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 25.

КЕЙЛЕНК ВІЛЛІ.

Швестка.

Безумовно Швестка добре потрапив. В Ужгороді він зараз помітив, що тут буде йому непомірно ліпше, як у Росії. Там бо він був, як зерно з піску на дні моря, а тут він — передова одиниця. Тут він пан — двері настіж, бож дані до того має неабиякі: русску мову він знає ліпше, як місцеві русскіе, а вже щодо русской лайки, то вони супроти нього просто діти; і належить він до державної нації, а тому перед ним місцева русская інтеліґенція стелиться килимом, бо вона ще недавно так слалася перед кожним мадярським Пiштою. Отже привикла.

Правда, він почув незабаром, що є тут теж українська інтеліґенція і що вона не так гнеться, як русская, а тому небезпечніша й неприємніша, але Швестка з нею тимчасом не зустрівся.

Так, Швестка влучив у саму точку. Ліпшого зробити не міг. Вже хоч би взяти вигляд Ужгороду. На центральній площі блукали корови, поглядаючи своїми відданими, як у русских русинов, очима; стояли будки з крамом, а коло них жид на жидові. Перейдеш бувало річку в центрі міста і бачиш шматок природної краси — стремить круча, і то не якась гола скеля, а таки з каштанами, а каштани не якісь дикі безбатченки, а належать до саду найліпшого в Ужгороді ресторану Ферердія. Праворуч — театр, далі готель „Корона“, а не якесь там дрантя. Справжній центр міста, але вулички такі вузенькі, що сини Ізраїля гуторять з одного хідника на протилежний, майже тримаючи себе взаємно за ґудзик.

Ходив Швестка, приглядався, відпочивав душею. Навіть несподівано надибав свого колишнього камерада з леґії Одстрчила; він був джурою сотника Кліми і часом приносив Швестці крадені цигарки. Тепер він головна шрубка в одній чеській істіннорусскій партії. Він зразу записав Швестку до партії, бо це для карієри перший і найголовніший крок.

Швестка чув, як з нього виходить зневіра, він відроджувався.

Покрутився в Ужгороді якийсь тиждень і вже знайомий з усіма „рибами“. Замісць праського Флека є Ферердій — прекрасно все складається. А тут Одстрчил довбе йому в голову: „Лови якусь посаду, поки конюнктура“...

Ввечір зустрілися Одстрчил із Швесткою у Ферердія із двома „рибами“. Під каштанами столики. Затишно. Місяць у воді під кручею поблискує; на столику пиво, також поблискує. Поезія чистіша від води. І череваті музики з кучерявими, як у баранів, головами і вареникуватими губами плакали на скрипках, а один дрібненько трусився над цимбалами. Душу рвала мадярська мельодія, що зненацька переходила на „Гайда тройка“.

Разом усі четверо зясували, що Швестка міг би обсадити: 1) посаду шкільного інспектора русских шкіл в н-ській окрузі, бо теперішній місцевий русин мусить іти на пенсію; 2) або посаду нотаря в Закаблуках; 3) або ввійти одним із референтів до Земледільної комори.

Найбільше усміхалася до нього посада шкільного інспектора.

— Я це діло осьде маю — плів Швестка язиком уже випивши і показував мизинець на лівій руці.

— Шкільне діло — найлекше з усього. Особливо для мене — професора ґімназії.

Одстрчил, — осел, при цьому страшенно закашлявся.

— Найлекше... Бо ануж най професор чи директор — говорив Швестка — пошиє черевик, або схоче дратву... Н-н-іколи у світі! Бо то таке треба уміти... А хто голову має, і заслуги... хто кров проливав... може стати директором.

Одначе Одстрчил дуже неделікатна людина, чорт би його взяв, просто таки за столом і випалив:

— Швестко, не будь ідіотом! Нощо тобі братися за щось, що за короткий час у тебе відберуть? Слухай мене — бери нотарство. Кажу тобі — золоте дно... Решпект... А пошана яка до тебе, хоч ти й клапоухий! Вір мені, я вже добре знаю... Я й підготую тебе відповідно...

„Риби“ хитали головами, і Швестку таки переконали, що нотарство для нього найвідповідніше. Раз, що він буде, як сир у маслі, а друге — „чоловіче, будеш тримати цілі Закаблуки та околицю у своїй руці.

Ще цілий тиждень він готував Швестку до недалекої вже діяльности. А одного разу ввечір він уважно вдивлявся у кумпана і крутив негарно носом: йому не подобалося його пів вуха. Він порадив почепити на вухо чорне кружальце. Швестка не міг з дива вийти, як це йому до лиця, і як він сам до цього не додумався.

— Тепер я цілком подібний до ґенерала Сирового... Як рідний брат.

— Як корова до арабського коня — подумав Одстрчил, але нехай йому буде. — І сказав:

— Слухай, Швестко, ти там можеш при нагоді десь натякнути, що вухо відорвала тобі вража куля на фронті, або щось подібне...

У Швестки заблищали очі.

(Далі буде).

ня. Під цим оглядом польська школа під фірмою державного виховання дає фактично польське національне виховання. Тому діти і молодь національних меншин мусять поповнювати своє національне виховання під доглядом батьків у рідиному домі.

Головним елементом національного виховання є актуалізація суспільного й національного життя народу. Дитина, ба навіть і молодь не може, з огляду на свій інтелектуальний розвиток, збагнути істоти суспільного й національного життя дорослих, отже народу. Події суспільно-національного життя, їхню актуалізацію розяснює — маю на увазі духовий розвиток та зацікавлення малих громадян — дитяча лектура, преса, видавництва. Без дитячої лектури, преси та видавництв не дасться подумати про національне виховання дітей і молоді національних меншин. Отже й не можуть виховуватися національно також українські діти та молодь без своєї дитячої лектури, преси і видавництв. На жаль, про цю правду більшість українських батьків не хоче знати, а якщо й знає, то її легковажить.

У справі дитячої лектури, преси й видавництв повинен кожний український батько (мати) почуватися до двох обовязків: 1) забезпечити своїй дитині необхідну дитячу літературу, пресу й видавництва, 2) зблизитися до духового світу дитини, до її зацікавлень.

Батько, що запренумерував своїй дитині якийсь журналик — „Світ Дитини", „Дзвіночок", „Наш Приятель", „Молоді Друзі", „Вогні" — та закупив потрібну кількість видань „Світа Дитини", „Рідної Школи" чи „Просвіти", сповнив тільки першу половину свого виховного обовязку. Друга половина не менше важна ніж перша.

Треба поцікавитися своєю дитиною, пізнати її ідеали, зацікавлення, чим вона тішиться та чого сумує. Це ж її духовий дитячий світ, для неї таксамо важний, як і для старших їхні духові та суспільні зацікавлення. Як для дорослої людини прикро, коли нею ніхто не цікавиться, ніхто не звертає уваги, не хоче знати про її духові переживання, так і дитина терпить дуже в духовій самоті. Батько й мати повинні спільно з дитиною перечитувати кожний новий журналик чи книжечку. Перечитувати й перебалакувати з дитиною про перечитане. Нехай дитина бачить, що те, що для неї цікаве та дороге, „цікаве" також для тата і мами. Отак будуть затіснюватися ніжні нитки любови й симпатії між батьками та дітьми. Діти засвоюватимуть собі погляди дорослих, ступнево виростати у світ їхніх поглядів та ідей, освідомлюватися та виховуватися національно.

Це найпростіший та найпевніший шлях національного виховання наших дітей у сучасному національно-політичному положенні українського народу. Від цього шляху не повинен бокувати ні один свідомий український батько та мати!

I. Ю.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 3. вересня (22 серпня) 1888

ЖАДНА НЕВДАЧА НЕ ПОВИННА НАС ВІДСТРАШИТИ.

В день виборів до сойму в округах Снятин-Заболотів, де кандидував о. Гаморак, і Рудки-Комарно, де кондидував о. Матковський, „Діло" писало:

„Кажемо тепер отверто, що не з великою надією ані нетерпеливістю дожидаємо вісток з місця виборчої боротьби. Ми майже переконані і готові наперед сказати, що в ніякій з цих округ не вийде руський кандидат, а якби перейшов бодай один, то певно станеться це хіба лиш з напругою всіх сил руських виборців і з перетерпінням всіх нечуваних ніде в світі пакостей".

Навівши кілька прикладів з передвиборчих практик, „Діло" писало: „Ми навели цих кілька прикладів лиш на те, щоб дати доказ, чому ми не робимо собі великих надій на нинішній день... Нам треба памятати, що тільки щира й енергійна робота з долу доведе нас до перемоги. Жадна невдача при виборах серед таких обставин не повинна нас відстрашити від тої роботи".

ТЕЛЕҐРАМИ.

Снятин, 3. вересня. О. Гаморак одержав 57, Мойса 75 голосів; вибраний Мойса.

Рудки, 3. вересня. О. Михайло Матковський одержав 48 голосів, гр. Лянцкоронський 74 і вибраний послом.

В КРИЛОСІ НА ПРОЩІ...

Була година 6.45, коли я всів до автобуса на шляху Рогатин—Станиславів. Автобус переповнений. Ціла копиця рогатинських і бурштинських жидів їде до Станиславова. З одного кута доходить до мене теж звук і українських слів. З трудом находиться для мене місце й по кількох хвилинах виїзджаємо з Бурштина.

На дворі непривітно. Сонце заслонилось хмарами й ніщо не заповідало пізнішої спеки... Шум мотору мішається з неприємним гамором моїх співтоваришів подорожі... В повітрі гризливий димок їхніх папіросок. По півгодинній їзді ми вже в Галичі. Переїздимо залізний міст на Дністрі і вїзджаємо на галицький ринок. Автобус не затримується довго й по хвилині їдемо дальше. Стає ще тісніше. Багато осіб стоїть тримаючись поруччя сиджень. Рокіт мотору стає щораз голосніший. Їдемо майже цілий час догори. По дорозі минаємо прочан. Спішать, як хто може... Одні фірами, другі колесами, а найбільше таки пішки. Недалеко Крилоса прочан щораз більше... Автобус з трудом минає їх і за хвилину ми вже на крилоській горі. Висідаю й скорим кроком прямую до села, віддаленого від роздоріжжя якого пів кільометра. З гори видно в ярі сірі стріхи хат, що мішаються зі зеленю дерев. Хмари поволі розходяться й виринає привітне сонце... Над хатами в чистому й ясному повітрю вються нитки диму...

Входжу в село. На подвірях чисто й привітно. Господарі в білих сорочках вештаються сюди й туди. З хат несеться запах свіжого печива. Біля воріт сидять святочно одягнені хлопчики й продають прохожим прочанам хто сині сливки, хто пукаті груші, чи румяні яблука. Доходжу до місця розкопів. Зараз біля них теперішня церква. Пару хвилин зупиняюся над розкопами й обіцюючи собі, що ще до них повернуся йду оглянути церкву, користаючи з того, що в церкві ще не дуже багато прочан. Багато втомлених відпочиває по цілонічній мандрівці під церквою. (Як я потім довідався, багато повиходило з дому опівночі, щоб на рано бути в Крилосі). В церкві місцевий парох править тиху Службу Божу. Дискретно розглядаюся по церкві. Вона доволі мала й мало прикрашена. Кілька хоругов, образів і пару гарних вишивок.

Виходжу з церкви. Прочан щораз більше. Одні зупиняються над розкопами, другі прямують до церкви. Я згідно зі своєю попередньою постановою йду поглядати докладніше розкопи. Імпонують мені імпозантні розміри катедри, хоч оглядаю їх не перший раз. (У Крилосі був я й давніше). Приглядаюся її пляновій й будові й подивляю працю наших предків, якої сліди лишилися до сьогоднішних днів. Почуваємо в собі гордощі, коли бачимо ці сліди нашого славного минулого. В тому й головне значіння відкриття Осьмомислової катедри й його саркофагу. Ці пророчисті свідки нашого славного минулого скріплюють в нас віру в краще майбутнє, яке здобудемо собі так, як здобували наші великі предки. І саме за тією вірою, яка родиться в нас, ко.\ ми оглядаємо крилоські розкопи, йде до Крилоса стілько наших селян і інтеліґентів. Хто раз був у Крилосі — той напевно ще туди вернеться, щоб знову, як хтось висловився, поговорити з камінням. Я знаю багато селян, що минулої неділі (21. VIII.) були тут із прогулькою з Рогатинщини, а сьогодні, тиждень пізніше, зявились тут другий раз. Скажіть, будь ласка, що „гнало" тих селян сюди, що їх спонукало бити пішки кілька миль, як не потреба скріпити свою віру?

Година десята. Над розкопами застає мене мій шкільний товариш, популярний Джон. (Так ми його з англійська прозвали). Витаємось сердечно й протискаючись поміж прочан виходимо з церковного подвіря. Перед брамою густо розташувались підприємчиві крамарі (самі українці). Збоку запримічуємо кіоск „Р. Ш.". Найбільший рух коло лімоняди (з української фабрики „Буркут" у Станиславові). Пємо похапцем холодну лімоняду (з леду) і сходимо в долину, прямуючи на „Золотий Тік" (місце де колись стояв княжий терем). З преси знаю, що перекопано 1/6 частину „Золотого Току". Хочу оглянути те місце. Входимо на „Золотий Тік" і... тут маленьке розчарування. Навіть не слідно добре, де копали. „Золотий Тік" „пишається" в гречці та бурянах.

Вертаємось до церкви. Крізь юрбу (понад 8.000) з трудом робимо собі дорогу. Входимо до саду. Попід деревами прочани. Одні їдять, другі балакають. Знаходимо й ми місце й сідаємо в тіні трохи відпочити. Зближається час торжественної Служби Божої.Дзвін скликує прочан... Всі тиснуться на церковне подвіря, де відправляється Служба Божа. Ті, що не помістилися під церквою, стають поза церковною огорожею. Знаходимо місце під кріслатим деревом, задоволені, що не пече нас сонце. Завважуємо, що прибула зі Станиславова прогулька з відомим (бодай на станиславівському терені) наколесником Зубалем, п-ю Ґерушинською та проф. Домбровським у проводі. Поволі минає Служба Божа. Пливе в повітрі сильний голос священика й місцевого хору, потім проповідь, якій акомпаніює обовязковий плач бабок, дальше причастя й кінець Служби Божої, обхід і водосвяття. Відправа кінчиться... Година третя...

Коло церкви стає трошки вільніше... Прочани з найдальших околиць вже відходять до дому. Ми (себто я й Джон) стрічаємо ще й інших своїх знайомих. Багато з них прямує до Галича. Я вдоволений, бо буду мати товариство (вертаюся з Галича залізницею). Ідемо разом оглянути табор „Орлів". Здалека замаяв жовто-блакитний прапор. Зближаємось до табору. Три шатра (доволі великі), капличка, кухня, стіл під смереками, дальше грище до відбиванки — ось і цілий табор. Видно як вештаються таборовики й у білому фартусі таборовий кухар.

Не маємо вже багато часу, покидаємо табор, прощаємось із Джоном і мандруємо до Галича... Скорочуємо собі дорогу й переходимо через ліс, дальше маємо битий гостинець, порох і прочани, що спішно вертаються домів. В пятій годині ми в Галичі. Оглядаємо (здалека) руїни замку з польських часів, читаємо афіш про „літературно-музично-вокальний концерт", що його влаштовує „Общество ім. М. Качковського" з нагоди 950-ліття хрещення Руси... Потім міст на Дністрі. Кільканацять хвилин ходу й залізничий двірець. Прощаюся зі знайомими і жду на спізнений поїзд.

Вечір паде на землю... По парному дні в повітрі висить буря... Далеко на сході видно блиск блискавиць і чути невиразний рокіт грому... Крізь вікно вагону вгадую місце, де знаходиться Крилос. Здалека видно зариси костела св. Станислава (за княжих часів церква св. Пантелеймона). Ще кілька хвилин їзди й висідаю... Проща скінчена... Ніч...

Ле. — Юр.

Телефонічний звязок з Палестиною перерваний.

Палестинський уряд нечайно заборонив телефонічні розмови зі закордоном. Ця постанова звязана зі загостренням цензури.

ТЕРОР.

У Єрусалимі арабський терорист застрілив поліцая. — У Гайфі поліцай пізнав між прохожими арабського терориста і хотів його заарештувати; коли він намагався втікати, поліцай застрілив його. — У Дер ес Шейк терористи спалили залізничий двірець. — Недалеко Тулькарему вибухла на залізничому шляху бомба; 3 вози товарового поїзду вискочили з рейок.

НОВИЙ ПОСАДНИК ЄРУСАЛИМУ.

Посадником Єрусалиму заіменовано суддю найвищого суду араба, Мустафу Бейахліді. Минулої осени англійці заслали його за політичну діяльність на острови Сешелі.

ЕМІГРАНТИ З АВСТРІЇ.

З Відня виїхало до Палестини 1.000 жидівських емігрантів.

Японія бере під контролю летунський рух у Китаю.

ЯПОНСЬКА АРМІЯ ОКРУЖУЄ 20 КИТАЙСЬКИХ ДИВІЗІЙ.

Представник японського командування у Шанґаю заявив, що **на якінебудь перелети літаків понад Китаєм необхідно згори дістати згоду японської влади.**

Дотепер такого дозволу треба було лише на перелети понад тереном воєнних операцій.

Як подає Домеі, японці займуть небавом місцевість Теіян на залізниці Кіюкіян-Нанчан. З тою хвилиною вони відітнуть від головних сил китайську армію, зложену з 20-ох дивізій, яка займає гори Мошан.

Втрата Теіяну значилаб стільки, що заломання зовнішньої лінії оборони Ганков на південь від ріки Янтсе.

Жіноча сторінка.

ЧОМУ ВОНО ТАК?

Запитує нас одна з наших молоденьких читачок, пишучи нам у листі про свої спостереження, чому наша молодь та й ширший загал жіноцтва читає переважно чужу літературу в перекладах на польську мову, і при цьому нераз цілковито неознайомлена з нашою літературою, очевидно поза тою, яку викладають у школі.

Справді це, на жаль, правдиве, хоч сумне явище. Посвідчать це й наші управительки бібліотек.

Шукаючи відповіді на це питання, можна знайти собі кілька пояснень, але всі вони, на жаль, не виправдують нашого жіноцтва. Одне, що дуже багато нашої жіночої молоді мусіло через різні обставини ходити до чужих шкіл. Там у них впоювали любов і знання чужої літератури. Замісць того, щоб поза школою доповнювати своє знання власної літератури, вони й далі читали чужі твори або переклади на чужу мову. Тут важко знайти виправдання, хоч всеж може вина тут і в окруженні, яке не піддає такій молоді, що вчиться у чужих школах, заохоти бодай читати українські книжки. Можна це пояснювати подекуди й перетяженням шкільною наукою, але коли знаходиться час на читання чужих книжок, то можна булоб знайти час і для своїх.

Є ще один аргумент, який можуть висувати на своє виправдання читачки чужої літератури, але і він не промовляє за ними. Доводиться нераз чути, що наші автори „за тяжкі“. Завжди пишуть якісь дуже високоідейні та фільософічні твори, а це втомлює. Далеко приємніше і легше читати оповідання з чужого життя, яке не втомлює нас і не примушує переживати всяких трагедій, які нам описують наші автори. Є в цьому трохи правди, що наші твори своєю тематикою здебільша сумні і навіть трагічні — доказом може бути хоч би й останній літературний конкурс „Діла“, — але всеж своє, навіть сумне, ближче ніж чуже веселе, тай чия-ж вина в трагізмі нашого життя і нашого народу, як не нас самих, а особливо таких, що ще й сьогодні воліють чуже від свого. Колиж мова про жінок, то як можуть такі матері виховати здібних до боротьби за кращу долю свого народу синів?

Виходить, що ніякого виправдання тут знайти не можна. Але можна і треба такі питання порушувати і обговорювати, бо якже інакше виховаємо наше жіноцтво і наше молоде покоління. Треба, щоб над такими питаннями задумувалися і старші і молодші. Треба, щоб наші матері і самі більше читали рідну книжку і молодь до того привчали. Треба, щоб наше жіноцтво соромилось і відучувалось позичати в бібліотеках чужих авторів тоді, як наші книжки дуже часто зберігають на довго чистенький і чепурненький вигляд, бо їх попросту мало в руки беруть. Коли буде навпаки, то це може й виведе наших письменників з їх сумного настрою і матимемо й ми більше і погідних і веселих творів.

Та всеж із цього зачарованого кола можна вийти тільки тоді, коли широкий загал наших читачів читатиме українську книжку. А серед цього загалу українське жіноцтво повинно в цій справі відіграти першорядну ролю: не тільки само повинно читати в першу чергу українські книжки — від того, щоб читати чужі, ніхто не відмовляє — та знайомитись з українською літературою, але й заохочувати інших. А тоді для кожного нашого читача напевно знайдеться й відповідна книжка, не тільки „тяжка“, бо буде для кого її видавати.

Але ще кілька слів на закінченняю тієї нашої молодої прихильниці, що своїм листом порушила цю тему. Чому не напишете самі чи то до нашої „Жіночої Сторінки“ чи до якогось іншого часопису своїх думок? Чому боїтесь публично з такими справами виступати? Писати вмієте і стиль маєте. **Х. К.**

—o—

НАГАЛЬНА СПРАВА.

Під таким наголовком видруковано в парискім „Тризубі“ заклик двох діячок наддніпрянок, що порушують цікаву, не тільки для еміграції, справу. Хоч є в цьому заклику деякі фактичні помилки, як наприклад про переклади на французьку мову, бо насправді цих перекладів далеко більше, ніж подають шановні Авторки заклику. Поміщуємо цей заклик в цілости, бо порушує він дійсно пекучу справу, яка і для нашого жіноцтва, що володіє пером та чужими мовами, булаб може цікава, а може знайшлись би й тут у краю люди, що на той заклик відгукнулисяб.

„Перебування української еміґрації за кордоном має велике значіння для української справи взагалі. Те зацікавлення українською проблемою, яке ми бачимо тепер по цілому світі, прийшло лише завдяки тій пропаґанді, яку еміґрація вважає своїм обовязком переводити серед чужинців. Тільки завдяки цій пропаґанді Европа усвідомила собі всю важливість української справи, усю необхідність її розвязання для замирення цілого світу, бо всі народи так повязані між собою і політичними і торговельними взаємовідносинами, що незадовольнення потреб одного з них відбивається на загальній рівновазі. Про Україну тепер пишуть, згадують, балакають. Нема мабуть такої сучасної розвідки про економічний або політичний стан Европи, де й Україні не відводилосяб почесного місця, як визначному чинникові серед культурних народів світу. Свідчить про це, між іншим, остання книжка проф. Р. В.Ситон-Ватсона „Британія і диктатори“. Огляд британської політики по війні. В ній автор згадує про Україну й українські справи не менш, як на 15-ти сторінках, присвячуючи їм іноді цілу сторінку.

Отже, українська еміґрація не змарнувала часу за кордоном і виконала поставлений їй історією обовязок пропаґанди української проблеми.

Але у всій цій праці української еміґрації є велика прогалина: українська еміґрація дуже мало, або краще сказати, і зовсім не зазнайомила чужинців із своєю літературою, з своїм красним письменством. А чи є ще які більші у нас гордощі, щоб ними перед Европою похвалитися, як не наші великі таланти в красному письменстві, що дорівнюють найвидатнішим письменникам цілого світу?

Правда, М. Грушевський у свому Українському Соціялістичному Інституті р. 1921 видав Антольоґію Української Літератури. Але в ній наша література була представлена лише до середини XIX стол. А чи подавали ми коли чужинцям зразки новітньої літератури? Принаймні у перекладах на французьку мову ми знаємо лише переклади Ганни Чикаленко в швайцарському журналі „La Quinzaine Artistique et Litterature“ ч. 18 з 1929. р. „Інтермецо“ М. Коцюбинського та в ч. 24 „Малий Мирон“ Франка.

В цьому напрямі роблять деякі заходи для перекладів на мови анґлійську та німецьку. У французькій мові ми знаємо точно, що є вже готові переклади кількох оповідань найвидатніших творів наших корифеїв, та не було змоги пошукати на них видавців, і вони лежать і лежатимуть доти, аж поки ми не рушимо з місця цю нагальну справу, яку ми, сидячи на еміґрації, помилково занедбали.

Перш за все ми мусимо упорядкувати справу перекладів, мусимо внести в цю справу доцільний плян. Далі мусимо підшукати таких видавців, яких можна булоб зацікавити нашими літературними творами. Адже є видавці на російські! А хіба в українській літературі нема творів такої високої вартости? Чи не надаються для перекладів перлини таких наших письменників, як Коцюбинський, оповідання Франка, Кобилянської, Стефаника, Лесі Українки, хоч у цієї останньої леди чи знайдуться відповідні короткі твори. Або з новітніх письменників: Косач, Самчук, Журба, Хвильовий, Підмогильний, Васильченко. Хіба це не наш обовязок познайомити чужинців з творами наших письменників, хочаб тільки в коротких оповіданнях?

Отже, не занедбуймо цієї пекучої справи, подбаймо про те, щоб занявся нею один з істнуючих у Франції центрів та взяв на себе провід у цій ділянці.

Ганна Чикаленко-Келлер.
З. Мірна.

Практичні осінні поради.

З приходом літа, а ще більше осени, зявляються всякі кусливі комахи, котрі зуміють нам вводия гарний вечір, чи підвечірок в городі чи просто прохід лісом зіпсути. Тими нашими ворогами є комарі, пчоли, оси, шершені і т. п. Вище згадані комахи ділимо на дві групи — на такі, що жалять за те, щоб нашою кровю живитися і на такі, що жалять тільки для власної оборони. До першої групи належать різного роду комарі, до другої оси, пчоли, шершені і т. п.

Щоби охоронити себе перед комарами, добре натирати шкіру сильно пахучими олійками як евкаліптовий, гвоздиковий і т. п. Також дим з папіросок відганяє комарів.

Інакше представляється справа з пчолами, осами і шершенями. Не забуваймо, що віодна з тих комах не ужалить нас так довго, доки ми її чимнебудь не роздратуємо — тому зберігаймо при них якнайбільший спокій. Оса чи пчола, яка сидить на нашій руці, ужалить щойно тоді, як ми будемо старатися її забити; коли-ж ми її лишимо в спокою, то будьмо певні, що вона нам нічого не зробить. Передовсім ми повинні дітям звернути на це увагу й заборонити їм штуркати патиками чи кидати камінчиками до осячих чи шершенячих гнізд. Також мусимо звертати увагу, щоби наші потіхи все наперід оглянули овоч, чи хліб з медом або повидлами, і щойно тоді кусали, бо оси і пчоли радо на тих річах пересиджують. Якщо така комаха дістанеться з чимнебудь до уст, то в тривозі перед смертю, жалить.

Коли-ж не зважаючи на всі обережности котрась з вище згаданих комах нас все-ж ужалила, то насамперід треба витягнути жало, а потім ранку натерти розпущеним амоняком. Як під рукою нема амоняку, то добре ужалене місце натерти розпущеною сіллю. Також добре діє моментальне натерти вжаленого місця кольонською водою чи іншим розчином алькоголю. Коли-ж нічого з того нема під рукою, то добре натирати вжалені місця соком з цитрини чи цибулі.

При ужаленнях в уста а спеціяльно в горло або язик, треба негайно звернутися за порадою до лікаря. Коли лікаря близько нема, то добре взяти ложечку звогченої водою соли й поволі проковтувати. Також добре полокати уста й горло соленою водою, а для охолоди можна проковтувати кусники леду.

При вжаленнях в околиці ока — треба довший час прикладати на це місце оклади з зимної води з додатком квасної води. На вісім частин звичайної води треба додати одну частину квасної.

Квасна вода робить також добре при великих опухах. Дуже добре діють оклади з такої мішанини: 1 частина сальміякового спірту, 2 частини винного оцту та кілька крапель лявендового олійку. Таку мішанину добре на всякий випадок мати дома у пляшечці і брати її зі собою на прогульки. Треба тільки уважати, щоб пляшечка добре затикалася.

При цій нагоді варто згадати ще про кліщів. Це маленькі звірятка, що живуть в корчах, переважно у вогких околицях. Вони чіпаються також людей, вжираються в тіло й висисають кров. Нераз вісім днів треба, нім кліщ насеться досить крови і сам відпаде. За той час місце, де він сидить, часто напухає й дуже свербить. Кліща не треба насилу виривати, бо в тілі може лишитися якась його частина і в деяких випадках гнити. Тому найкраще насмарувати кліща оливою, бельзиною або нафтою. Тих запахів кліщ не любить і по кількох наменшених відпадає.

Трапляється також, що в лісі підчас відпочинку вліэе нам до вуха хрущик. Такого хрущика в ніякому випадку не треба „витягати“ штурканням чи впихаючи до вуха різні патички, „гарнадлі“ чи інші предмети. Таким способом майже справді запхаємо його ще далі. Найкраще впустити до вуха кілька капель оливи, і потім голову перехилити так, щоби олива могла витекти. Майже завсіди з оливою випливе й хрущик. Якщо це не поможе то очевидно мусимо зайти до найближчого лікаря.

А тепер вже спокійно й відважно можемо йти до ліса чи на іншу прогульку й досита використати тих кілька останніх тижнів гарної погоди. **Лю-ко.**

Жіноча сторінка.

ЧОМУ ВОНО ТАК?

Запитує нас одна з наших молоденьких читачок, пишучи нам у листі про свої спостереження, чому наша молодь та й ширший загал жіноцтва читає переважно чужу літературу в перекладах на польську мову, і при цьому нераз цілковито неознайомлена з нашою літературою, очевидно поза тою, яку викладають у школі.

Справді це, на жаль, правдиве, хоч сумне явище. Посвідчать це й наші управительки бібліотек.

Шукаючи відповіді на це питання, можна знайти собі кілька пояснень, але всі вони, на жаль, не виправдують нашого жіноцтва. Одне, що дуже багато нашої жіночої молоді мусіло через ріжні обставини ходити до чужих шкіл. Там у них впоювали любов і знання чужої літератури. Замісць того, щоб поза школою доповнювати своє знання власної літератури, вони й далі читали чужі твори або переклади на чужу мову. Тут важко знайти виправдання, але всеж може вина тут і в окруженні, яке не піддає такій молоді, що вчиться у чужих школах, заохоти більш читати українські книжки. Можна це пояснювати подекуди й перетяженням шкільною наукою, але коли знаходиться час на читання чужих книжок, то можна булоб знайти час і для своїх.

Є ще один аргумент, який можуть висувати на своє виправдання читачки чужої літератури, але і він не промовляє за ними. Доводиться нераз чути, що наші автори „за тяжкі". Завжди пишуть якісь дуже високоідейні та фільософічні твори, а це втомлює. Далеко приємніше і лекше читати оповідання з чужого життя, яке не втомлює нас і не примушує переживати всяких трагедій, які нам описують наші автори. Є в цьому трохи правди, що наші твори своєю тематикою здебільша сумні і навіть трагічні — доказом може бути хоч би й останній літературний конкурс „Діла", — але всеж своє, навіть сумне, ближче ніж чуже веселе, тай чия-ж вина в трагізмі нашого життя і нашого народу, як не нас самих, а особливо таких, що ще й сьогодні воліють чуже від свого. Колиж мова про жінок, то як можуть такі матері виховати здібних до боротьби за кращу долю свого народу синів?

Виходить, що ніякого виправдання тут знайти не можна. Але можна і треба такі питання порушувати і обговорювати, бо якже інакше виховаємо наше жіноцтво і наше молоде покоління. Треба, щоб над такими питаннями задумувалися і старші і молодші. Треба, щоб наші матері і самі більше читали рідну книжку і молодь до того привчали. Треба, щоб наше жіноцтво соромилось і відучувалось позичати в бібліотеках чужих авторів тоді, як наші книжки дуже часто зберігають на довго чистенький і чепурненький вигляд, бо їх попросту мало в руки беруть. Коли буде навпаки, то це може й виведе наших письменників з їх сумного настрою і матимемо й ми більше і погідних і веселих творів.

Та всеж із цього зачарованого кола можна вийти тільки тоді, коли широкий загал наших читачів читатиме українську книжку. А серед цього загалу українське жіноцтво повинно в цій справі відіграти першорядну ролю: не тільки само повинно читати в першу чергу українські книжки — від того, щоб читати чужі, ніхто не відмовляє — та знайомитись з українською літературою, але й заохочувати інших. А тоді для кожного нашого читача напевно знайдеться й відповідна книжка, не тільки „тяжка", бо буде для кого її видавати.

Але ще кілька слів на закінчення тієї нашої молодої прихильниці, що своїм листом порушила цю тему. Чому не напишете самі чи то до нашої „Жіночої Сторінки" чи до якогось іншого часопису своїх думок? Чому боїтесь публично з такими справами виступати? Писати вмієте і стиль маєте. **Х. К.**

—o—

НАГАЛЬНА СПРАВА.

Під таким наголовком видруковано в парижськім „Тризубі" заклик двох діячок наддніпрянок, що порушують цікаву, не тільки для еміграції, справу. Хоч є в цьому заклику деякі фактичні помилки, як наприклад про переклади на французьку мову, бо насправді цих перекладів далеко більше, ніж подають шановні Авторки заклику. Поміщуємо цей заклик в цілости, бо порушує він дійсно пекучу справу, яка і для нашого жіноцтва, що володіє пером та чужими мовами, булаб може цікава, а може знайшлись би й тут у краю люди, що на той заклик відгукнулись-б.

„Перебування української еміграції за кордоном має велике значіння для української справи взагалі. Те зацікавлення українською проблемою, яке ми бачимо тепер по цілому світі, прийшло лише завдяки тій пропаганді, яку еміграція вважає своїм обовязком переводити серед чужинців. Тільки завдяки цій пропаганді Европа усвідомила собі всю важливість української справи, усю необхідність її розвязання для замирення цілого світу, бо всі народи так повязані між собою і політичними і торговельними взаємовідносинами, що незадоволення потреб одного з них відбивається на загальній рівновазі. Про Україну тепер пишуть, згадують, балакають. Нема мабуть такої сучасної розвідки про економічний або політичний стан Европи, де й Україні не відводилось почесного місця, як визначному чинникові серед культурних народів світу. Свідчить про це, між іншим, остання книжка проф. Р. В. Ситон-Ватсона „Британія і диктатори". Огляд британської політики по війні. В ній автор згадує про Україну й українські справи не менш, як на 15-ти сторінках, присвячуючи їм іноді цілу сторінку.

Отже, українська еміграція не змарнувала часу за кордоном і виконала поставлений їй історією обовязок пропаганди української проблеми.

Але у всій цій праці української еміграції є велика прогалина: українська еміграція дуже мало, або краще сказати, і зовсім не занайомила чужинців із своєю літературою, з своїм красним письменством. А чи є ще які більші у нас гордощі, щоб ними перед Европою похвалитися, як не наші великі таланти в красному письменстві, що дорівнюють найвидатнішим письменникам цілого світу?

Правда, М. Грушевський у свому Українському Соціялістичному Інституті р. 1921 видав Антольогію Української Літератури. Але в ній наша література була представлена лише до середини XIX стол. А чи подавали ми коли чужинцям зразки новітньої літератури? Принаймі у перекладах на французьку мову ми знаємо лише переклади Ганни Чикаленко в швайцарському журналі „La Quinzaine Artistique et Litterature" ч. 18 з 1929. р. „Інтермецо" М. Коцюбинського та в ч. 24 „Малий Мирон" Франка.

В цьому напрямі роблять деякі заходи для перекладів на мови англійську та німецьку. У французькій мові ми знаємо точно, що є вже готові переклади кількох оповідань найвидатніших творів наших корифеїв, та не було змоги пошукати на них видавців, і вони лежать і лежатимуть доти, аж поки ми не рушимо з місця цю нагальну справу, яку ми, сидячи на еміграції, помилково занедбали.

Перш за все ми мусимо упорядкувати справу перекладів, мусимо внести в цю справу доцільний плян. Далі мусимо підшукати таких видавців, яких можна булоб зацікавити нашими літературними творами. Аджеж є видавці на російські! А хіба в українській літературі нема творів такої високої вартости? Чи не надаються для перекладів перлини таких наших письменників, як Коцюбинський, оповідання Франка, Кобилянської, Стефаника, Лесі Українки, хоч у цієї останньої леди чи знайдуться відповідні короткі твори. Або з новітніх письменників: Косач, Самчук, Журба, Хвильовий, Підмогильний, Васильченко. Хіба це не наш обовязок познайомити чужинців з творами наших письменників, хочаб тільки в коротких оповіданнях?

Отже, не занедбуймо цієї пекучої справи, подбаймо про те, щоб занявся нею один з існуючих у Франції центрів та взяв на себе провід у цій ділянці.

Ганна Чикаленко-Келлер.
З. Мірна.

Практичні осінні поради.

З приходом літа, а ще більше осени, зявляються всякі кусливі комахи, котрі зуміють нам псодити гарний вечір, чи підвечірок в городі чи просто прохід лісом зіпсути. Тими нашими ворогами є комарі, пчоли, оси, шершені і т. п. Вище згадані комахи ділимо на дві групи — на такі, що жалять на те, щоб нашою кровю наїстися і на такі, що жалять тільки для власної оборони. До першої групи належать ріжного роду комарі, до другої оси, пчоли, шершені і т. п.

Щоби охоронити себе перед комарями, добре натирати шкіру сильно пахучими олійками як евкаліптовий, гвоздиковий і т. п. Також дим з папіросок відганяє комарів.

Інакше представляється справа з пчолами, осами і шершенями. Не забуваймо, що ніодна з тих комах не ужалить нас так довго, доки ми її чимнебудь не роздратуємо — тому зберігаймо при них якнайбільший спокій. Оса чи пчола, яка сидить на нашій руці, ужалить щойно тоді, як ми будемо старатися її забити; коли-ж ми її лишимо в спокою, то будьмо певні, що вона нам нічого не зробить. Передовсім ми повинні дітям звернути на це увагу й заборонити їм штуркати патиками чи кидати камінчиками до осячих чи шершеничих гнізд. Також мусимо звертати увагу, щоби наші потіхи все наперід оглянули овоч, чи хліб з медом або повидлами, і щойно тоді кусали, бо оси і пчоли радо на тих річах пересиджують. Якщо така комаха дістанеться з чимнебудь до уст, то в тривозі перед смертю, жалить.

Коли-ж не вважаючи на всі обережности котрась з вище згаданих комах нас все-ж ужалила, то насамперід треба витягнути жало, а потім ранку натерти розпущеним амоняком. Як під рукою нема амоняку, то добре ужалене місце натерти розпущеною сіллю. Також добре діє моментальне натерти ужаленого місця кольонською водою чи іншим розчином алькоголю. Коли-ж нічого з того нема під рукою, то добре натирати ужалені місця соком з цитрини чи цибулі.

При ужаленнях в уста а спеціяльно в горло або язик, треба негайно звернутися за порадою до лікаря. Коли лікаря близько нема, то добре взяти ложечку звогченої водою соли й поволі проковтувати. Також добре полокати уста й горло соленою водою, а для охолоди можна проковтувати кусники леду.

При ужаленнях в околиці ока — треба довший час прикладати на це місце оклади з зимної води з додатком квасної води. На вісім частин звичайної води треба додати одну частину квасної.

Квасна вода робить також добре при великих опухах. Дуже добре діють оклади з такої мішанини: 1 частина сальмінкового спірту, 2 частини винного оцту та кілька крапель лявендового олійку. Таку мішанину добре на всякий випадок мати дома у пляшечці і брати її зі собою на прогульки. Треба тільки уважати, щоб пляшина добре затикалася.

При цій нагоді варто згадати ще про кліщів. Це маленькі звірятка, що живуть в корчах, переважно у вогких околицях. Вони чіпаються також людей, вкопаються в тіло й висисають кров. Нераз вісім днів треба, нім кліщ насеться досить крови і сам відпаде. За той час місце, де він сидить, часто напухає й дуже свербить. Кліща не треба насилу виривати, бо в тілі може лишитися якась його частина і в деяких випадках гнити. Тому найкраще насмарувати кліща оливою, бензиною або нафтою. Тих запахів кліщ не любить і по кількох намащеннях відпадає.

Трапляється також, що в лісі підчас відпочинку влізе нам до вуха хрущик. Такого хрущика в жадному випадку не треба „витягати" штуркаючи чи вкладаючи до вуха ріжні патички, „гарнадлі" чи інші предмети. Тяким способом майже заправила запхаємо його ще далі. Найкраще впустити до вуха кілька капель оливи, і потім голову перехилити так, щоби олива могла витекти. Майже завжди з оливою виплине й хрущик. Якщо це не поможе то очевидно мусимо зайти до найближчого лікаря.

А тепер вже спокійно й відважно можемо йти до ліса чи на іншу прогульку й досита використати тих кілька останніх тижнів гарної погоди. **Лю-ко.**

Сторінка без політики.

ДИВАКИ НАШИХ ЧАСІВ.

В „Паследних Новостях" з минулого місяця мали ми змогу вичитати дотепний фейлетон під поданим угорі наголовком. У тому фейлетоні автор Н. Вакар подає низку картин, що характеризують дивоглядів наших часів, авторкуючих при тім і минулих часів.

У фейлетоні зібране справжнє багатство інформацій.

Про „чудаків" та самообманців в XVIII та XIX ст. написали люди цілі книги. Збереглися при тому в численних анекдотах ілюстрації давних людей. Напр. небагато людей знає, що відомий ґенерал Суворов не прославився був у Московщині так своїми перемогами, як тим, що залюбки плигав черев крісла та пів, наче когут. Інший знову „чудак" м. століття Демидов подорожував закордоном із двома мішками: в однім мішку помаранчі, у другім білі рукавички. Демидов одягав рукавички, висмоктував помаранчу, загортав шкірку помаранчі, скидаючи рукавички в білу ірху та викидав їх крізь вікно... Цим він здобув собі більшу славу багача ніж щедрістю, яку він виявляв у Фльоренції.

Український дідич із Полтавщини Вишневський залишив по собі память тим, що за Катерини II приїздив кожного року до Петрограду з візитами. Зпереду їхала золочена пуста карита, позаду сам Вишневський парою українських волів, тріскаючи гучно в повітрі батогом.

Часи змінилися, змінилися люди, хоч чудаки по давньому залишилися. Одначе змінилися форми „дивацтв" та „ексцентризму".

Помаранчами та волами важко когонебудь здивувати. Ориґінали вибрали тепер інший шлях, щоб на себе звернути увагу, а саме вони займаються політикою.

„СПАСИТЕЛЬ ЕВРОПИ".

Загляньмо в париські джунґлі. Величезна, запущена оселя віддалена 5 хвилин ходу від окраїн Парижа. У глибині подвіря стоять якісь поржавілі машини, перевернене корито та авто, що мабуть памятає ще рейди з Парижа до Сен Клю в 1896 р. Мабуть від тієї пори ніхто теж не малював, ані не білив стін облупленого вітром дому, який зпід лоба спозирає на гостя своїми вікнами без фіранок, прижмуривши їх хмарно пощербленим дахом. Двері відчинені наостіж, у гостинній кімнаті не застанете нікого, лиш якогось старця, що встромив ніс у каламарі і книги. Старець навіть не думає питати за чим ви прийшли, хочби ви сиділи мовчки навіть годину. Ввесь час скрипить перо, що виводить сухі цифри й монотонно бренять голодні мухи.

Зате у другій кімнаті кипить праця. Там сидить за бюрком інжинір із сивою гривою, сивими вусами та бородою, живий і швидкий наче молодець. Це б. посол Ж. Арше. Він перерізує карту Европи, закладає нові основи всесвітнього ладу та веде щоденне листування з продуцентами чи пак плянтаторами сочевиці на полях горішньої Льоари, де він має свої фарми.

Виблескуючи втішено окулярами, він саджає привітно гостя на кріслі під малою гарматкою. Ця гарматка сержанта Арше віддала цінні послуги. Взагалі важко вичислити всі його цінні винаходи. Є там повітряний електричний трамвай, казочно скорий і дешевий, якийсь ваґончик із пропелером... Одначе винахідник не займається ним, його цікавить тільки творення европейської федерації, спертої на новій економічній системі.

— Ви думаєте, що я зійшов з глуздів? — каже він. — Виключене. В історії світу лиш один чоловік був більш безглуздий, як я: старий Ной, який сто літ будував свій ковчег. Яким дурнем був би вийшов Ной, якби була не трапилася потопа!... Славу Ноеві не приніс його ковчег, лиш потопа. Сучасні життєві умовини так складаються, що я теж скоро виплиню.

Та покищо на все треба грошей, а Арше „пускає" власні гроші.

— От, бачите — каже він кидаючи на стіл щось гейби 10-франкову монету. — Це „европа". Мої гроші не гірші від ваших. Вони забезпечені запасом сочевиці на моїх 17 фармах. Ось вам банкнот „¼ европи". Будь ласка візьміть собі на память.

І справді на однім боці ніклевої монети нарисована Европа. Зеленкуватий банкнот виглядає багато скромніший. Просто своїм підписом Арше запевнює, що папірець серії Ц ч. 51750 варта „2 кг. хліба, 200 грамів мяса, 30 центиграмів золота, 100 грамів міди, 2 кг. сталі, 50 центилітрів 10-процентового вина, або 30 хвилин праці".

Кажуть, що буцімто в департаменті горішньої Льоари ці гроші приймають радше як франки. В Парижі можна було платити свого часу „бонами Арша" в ресторані Собатіе на Монмартрі. Одначе той ресторан виступив з европейської федерації, коли Арше провалився при виборах до міської ради IX. округи. Рух „федералістів" має наслідників у Мароку, Югославії, Болгарії, Канаді, де теж друкують власні гроші. На засадах Арше створено у Франції кілька кооператив, що нараховують до 1000 членів.

Винахідник обережно виймає із портфелю канадійський „бон Арше" і дає гостеві брошурку:

— Тут поміщена моя розмова з директором відділу французького банку Ґравером. Прочитайте! Побачите, як він перелякався.

Найцікавіше в цій розмові було те, що вона справді відбулася.

Ж. Арше багато говорить про свої завдання. Посольський мандат в окрузі гор. Льоари він відступив своєму наслідникові та учневі Філібертові Бессонові.

— Ми разом опрацювали плян „Европи", одначе він трохи тее...

Усміхаючись сумно, Ж. Арше стукає пальцем по чолі.

— Божевільний?

— Щось у цім роді.

КОНКУРЕНТ.

Той „божевільний" конкурент і наслідник зібрав при виборах 1932 р. 8.500 голосів. Філіберта Боссона обвинувачували у крадежі 1700 франків, заочно його засудили на вязницю. Ця історія доволі таємнича. Імовірно Бессон у своїй легковірности дав себе „натягнути". Він скривався кілька місяців у стиртах сочевиці та користувався загальним співчуттям селян. Карикатури з того часу змальовували його як ангела з ореолом, якого гонили по небі чорні тучі. Обманюючи жандармів, він вилазив зі стирт одягав величезні автомобільні окуляри, гнав на мотоциклі до Парижа, де на терасі „Кафе де ля пе" давав інтервю журналістам.

З вигляду блідий і худий нагадував поета або музиканта з 80. років. Він збирав довкола себе юрбу на вулицях Монпарнасу і там сам „оминаючи акул-посередників" продавав прохожим свої фільософічні твори. (У нас у Львові можна стрінути при ріжних нагодах т. зв. брата Лаврентія з довгою стрипіхатою бородою і довжезним деревляним хрестом, що теж продає свої твори). Тепер Бессон кудись щез. У селянських хатах горішньої Льоари зберігають світлини б. посла „лицаря сочевиці". Коли Бессон віддав себе в руки влади, селяни малощо не виломили воріт вязниці.

У своїй півторагодинній промові, виголошеній із трибуни бурбонської палати 7. VI. 1932 подав він програму рятунку сочевичних піль в околиці Льоари та організації Европи. Промову закінчив він словами:

— Людство врятує двох людей: Арше й Бессон! (В перекладі це значить: „Б[illegible] і лучник").

„СПАСИТЕЛЬ ФРАНЦІЇ".

Завдання Фердинанда Льопа куди скромніші: він хоче рятувати Францію.

Бодай так він представив себе в телеграмі, що він її вислав до Юрія V. підчас побуту анґлійської королівської пари в Парижі.

Коли Монпарнасом проходить малий білявець в окулярах, широкім капелюсі та фляневою стяжкою замість ковнірця, зза столиків каварень піднімаються сотні рук угору й лунають оклики: „льоп, льоп-льоп! Це партійний привіт. Вожд не чує насмішок та кпин. З королівською гідністю відповідає він на поклони. За ним біжать вуличники, що торгують листівками за 1 фр.

Фердинанд Льоп ходить до каварні на воєнну стрічу з противником, якого партію називають „антильоп". Такі сходини, в яких всі давляться зі сміху та кплять собі в живі очі з пророка, можливі тільки на Монпарнасі, або в латинській дільниці. Пророка це зовсім не бентежить і він раз-у-раз подає Франції свої лікувальні руки.

Десять літ тому він був звичайним парляментарним журналістом. Надихавшися атмосфери бурбонської палати, він написав кілька книжок. Хтось із товаришів зажартував: „Прийде час, що ціла Франція зверне на вас очі!", Фердинанд Льоп повірив. Він покинув карієру журналіста і пішов проповідувати в каварні. При перших виборах до парляменту, латинська дільниця виставила його кандидатуру. Коли Фердинанд Льоп зібрав аж... 700 голосів, він справді повірив у своє післанництво.

За кожним разом, коли настане кріза уряду, Льоп невідклично дижурує при воротах бурбонської палати. Він жде тієї хвилини, коли президент республіки доручить йому створити новий уряд.

— Льоп, Льоп! Де Льоп? — кричать захриплі журналісти. — Президент Лебрен кличе Льопа телефонічно до Елісейської палати...

З таємничою усмішкою Льоп сідає до таксівки і їде на вулицю Фобур Сент Ондра. Там починає лайку й авантуру зі сторожею, яка не пускає його в палату. О! Він це зовсім добре знає, що сторожа є на послугах ворожої йому партії „антильопів". Із поліційного комісаріяту, куди вкінці він попадає, домів вертається вже пішки. Повстання не береться викликувати, бо він строгий конституціоналіст.

У 2-гій годині вночі будить його котячий вереск, музика і пяний галас на вулиці. Льоп виходить на балькон, завинувшися передтим в простирало, як старинні римські патриції в тогу та святочно запевнює, що хоч Францією керують темні сили, він її врятує.

Перед кількома днями вийшло перше число часопису, який називається „Етап Льопа (значить останній етап перед приходом до влади) — по французьки „Ескальоп").

В тому часописику він помістив своє письмо до Даляліє зі заявою, що він готов узяти владу в свої руки, залишаючи Даляліє теку міністра національної оборони. Якщо Даляліє прийме цю пропозицію, Льоп запевнював його перехід до історії. Ясно, що відповіди на свою оферту Льоп не дістав і він далі веде свою „муравлину" працю.

Один одинокий раз він збентежився і „спешився", коли хтось на сходинах у латинській дільниці, для жарту істерично став вигукувати:

— Ви не Льоп! Правдивого Льопа схопили большевики!

Після того Льоп ціліську годину доказував розсміяній авдиторії, що він правдивий Льоп, що іншого Льопа у Франції нема й не буде.

Ось такі диваки на світі плентаються, які були би може навіть і корисними людьми, якби не заразилися були нещасливо бацилем, такий тепер модним, що йому на імя: політика.

——o——

ПРОБА ТВЕРЕЗОСТИ НОВОЖЕНЦІВ.

Доволі оригінальне доручення видала тепер цивільна влада стейту Тексас у Злучених Державах. Тому, що при розводових скаргах подруги подавали дуже часто як причину те, що вони не знали що роблять і що з ними ділося, бо підчас шлюбу були пяні, цивільна влада рішила тепер у новоженців безпосередньо перед шлюбом переводити пробу тверезости. Якщо хоч один із членів „комісії тверезости" заявить урядовцеві, який дає шлюб, що котресь із новоженців нетверезе, шлюб відкладають до чергового дня.

Цей плян, це перший цього роду у світі, хоч треба признати, що зовсім оправданий.

——o——

ВЕСЕЛЕ.

ЩО ТАКЕ ГЕКСАМЕТЕР?

Одного дня прийшла до Гетого ваймарська поетка Амалія фон Імгоф. Вона принесла Ге[illegible]тому свій епічний твір, який поет відчитав ду[illegible]же пильно.

— Моя дитино, вірші знамениті — скрик[illegible]нув Гете захоплений по прочитанні. — Хто те[illegible]бе вчив писати таким знаменитим гексаметром?

Ці слова сильно збентежили молоду поетку, яка по хвилинній мовчанці відповіла Гетові, що вона не знає, що таке „гексаметер".

Ґете, який був дуже широю [illegible] оповів про цю подію багатьом своїм знайом[illegible] і додав таке:

— І подумайте, що я за кілька літ написав ледви кілька добрих віршів у гексаметрі [illegible] мала, яка не знає навіть що це таке гексаметер, написала без помилки в цьому ритмі цілий [illegible]

Генляйн не вдоволяється пропозиціями чехословацького уряду.

Генляйн відбув розмови з Гваткіном і з Рансіменом, але до ніякого позитивного вислідку вони не дійшли. Генляйн твердить, що уряд пропонує за мало в порівнанні з карльсбадськими постулятами судетської партії, але від дальших переговорів не відмовляється.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ГЕНЛЯЙНА.

У пресі появилася вістка, що зміст пропозицій, які тепер предложено Генляйнові, є ось який:

1) Цілу країну поділять на 23 автономні кантони.

2) Судетсько-німецький промисл дістане фінансову підмогу.

3) Всі меншини дістануть великі мовні привілеї.

4) 30—33% вільних урядничих становищ діставатимуть німці, доки не осягнуть 23% адміністраційного апарату.

5) Зі Судетів відкличуть чеську поліцію, привертаючи її до стану зперед 2-х років.

ПЕРЕД НІРНБЕРСЬКИМ КОНГРЕСОМ.

У Празі сподіються, що на найближчому конгресі нац.-соціялістичної партії у Нірнбергу порушать судетську справу; може дійде там навіть до важних постанов.

РАНСІМЕН — АВТОРОМ НОВОГО ПЛЯНУ ЧЕСЬКО-НІМЕЦЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ.

„Дейлі Експрес" твердить, що автором нового пляну, який має стати базою переговорів між урядом і Генляйном, є льорд Рансімен. Цей останній піддав урядові основні точки того проєкту, що передбачує поділ Чехословаччини на 23 самоуправні кантони. Минулого тижня Астон Гваткін привіз цей плян з Льондону, на основі розмов з льордом Галіфаксом. У Льондоні сподіються, що Генляйн відповість на цей проєкт до 48-ох годин.

ГЕНЛЯЙН НЕ БУВ У БЕНЕША

Празькі офіційні кола заперечують поголоску немов би през. Бенеш приняв Генляйна.

ДИПЛЬОМАТИЧНА АКТИВНІСТЬ У ЛЬОНДОНІ.

Чехословацький посол у Льондоні Масарик відвідав міністерство закордонних справ і поінформував сера Ванситарта про розвиток подій у Празі.

Льорд Галіфакс приняв по черзі дипльоматичних представників Америки, Франції, Еспанії та СССР. Ці розмови мабуть вяжуться з недавним засіданням британського уряду.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКА ПРИКОРДОННА СТОРОЖА ОБСТРІЛЯЛА НІМЕЦЬКУ.

Німецьке Інформаційне Бюро подає зі саксонської місцевости Ельзен, що чеські граничні сторожі обстріляли німецького митного сторожа Герляха.

СИНДИКАТ ЧЕХОСЛОВАЦЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ ВЗИВАЄ ПРЕСУ ДО ПОМІРКУВАННЯ.

Президія чехословацького синдикату журналістів візвала всіх чеських журналістів писати про міжнародні справи поміркованo і не оголошувати вісток, які можнаб ужити тенденційно проти Чехословаччини.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ У ПРАЗІ.

Як подає агенція Стефані, італійський посол у Празі зложив протест проти передової статті у жидівському щоденнику „Прагер Міттаг", якої автор зневажив італійський нарід.

ІТАЛІЙСЬКА ВОЄННА ФЛЬОТА В ПОГОТІВЛІ.

Італійська адміралція рішила недавно вислати два кружляки в подорож довкруги світу — тепер відкликала цей приказ. Цей крок пояснюють загальним напруженням в Европі.

...ня ц. р. о. Миколу Гулея, пароха Сервир та о...

...ня ц. р. о. Миколу Гулея, пароха Сервир та о... зирянського заступника декана, за здогадне „українізування" метрик на 8 міс. арешту без припинення кари і на заплату 45 зол. судових коштів. Це вже друга кара за „українізацію" метрик.

— Земельні роботи на Високім Замку. Шутер з перебудованої вул. Личаківської і вул. Чарнецького перевозять на Високий Замок, де зміцнюють ним насип. До направи В. Замку мусіла приступити міська управа тому, що побудовані перед кількома роками бетонові дороги на вершок В. Замку почали усуватися. Крім того міська управа приступила до будови каналу, довгого 150 м., для відпливу води з доліив, що заливала довколичні поля. Канал буде на днях скінчений.

— Костели і „доми людове" в калуському повіті. В калуському повіті будують нові костели у Пияках і Сівці Войнилівській. У Ляндестрой положили фундаменти під будову „людового дому", в Березниці скінчили будову „людового дому" і віддали до вжитку польським організаціям. У Голині Т. Ш. Л. приступило до будови „людового дому".

— Комуніст підпалив приходство у Глібові к. Грималова. В ночі з 27. на 28. серпня ц. р. в 1. год. вибухла на гр.-кат. приходстві у Глібові к. Грималова, пов. Скалат страшна пожежа. Згоріли до тла майже всі парохіяльні нововибудовані будинки, все звезене вже збіжє і приготована паша. Шкода для о. пароха сягає понад 5 тисяч зол., для парохії коло 20 тисяч зол. Вогонь підложив місцевий комунар Михайло Черкас с. Миколи, якого безпосередньо по злочині досягла караюча рука Божої справедливости. Злочинець втікаючи з крісом, наладованим набоями „дум-дум" у руці замотався у кільчастий дріт на одному з перелазів, що спричинило вистріл з кріса і смертельне зранення злочинця. По двох годинах злочинець, пошарпаний у кількох місцях на тілі, виючись серед пекольних мук скінчив життя. Слідство покищо не скінчене. Стверджено, що злочинець був висланником районової комуністичної ячейки і мав підпалити приходство та вбити місцевого священика, який — на щастя — саме в критичному часі виїхав на відпуст до Тернополя.

— Львівська хроніка. Зі стриху при вул. Красіцьких ч. 20 невідомі злодії вкрали білля на шкоду А. Штавбера вартости 1.000 зол. — До помешкання Марії Ванди Ляндавової при вул. Яцка ч. 8 дісталися злодії крізь відчинене вікно і вкрали їй біжутерію та золоту щоку вартости 900 зол. — При вул. Полтвяній Т. Вайн пробив ножем Кіса Шаха. — Власник ресторану при вул. Янівській Роман Шипор повідомив поліцію, що брати М. і Ст. Матіящуки не заплатили рахунку 22 зол. і втікли.

— Краєва хроніка. Яніна Федечко лишила свого 4-літнього сина на подвірю поліційного комісаріяту в Стрию та втікла. — 35-літній Андрій Фелющак обікрав мешканців віллі „Малопелянка" у Трускавці на 1.000 золотих.

— Помер хлопчина на скаженину. У Свистільниках, пов. Рогатин помер 26. серпня ц. р. 14-літній хлопчина Михайло Кривоніс. Лікар з Липиці Долішньої д-р Добротвір ствердив, що хлопчина помер на скаженину. Перед смертю хлопчина покусав свого батька і тому ним заопікувався лікар. Скаженого пса, що покусав хлопчину, вбили.

— Жахливе вбивство під Жовквою. Опівночі з вівтірка на середу 31. серпня ц. р. селянин Михайло Козакевич з Липини, пов. Жовква, вивів свою жінку Катерину до городу і вбив її сокирою. Тіло вбитої знайшли рано в городі. Вбивник скривається в доокличних лісах. За ним шукає поліція. Страшного вбивства допустився Козакевич на тлі подружого непорозуміння.

— Кривівки бандитів під Варшавою. У звязку з погонею за вбивником поліцая Едварда Хростовського з Варшави поліція викрила кривівки бандитів у селах: Пенькі Єзерське, Юліянів і Натолін, гроєцького повіту. Ватаги злодіїв і бандитів зі згаданих сіл обкрадали і грабували літників, купців і землевласників. Ватаги бандитів поділили поміж себе терен і не лізли собі взаїмно в дорогу. Крадені і пограбовані речі перепродував у Варшаві М. Соколовський. Він теж посередничив між злодіями, субсидіював їх „виправи" і вказував ріжні роботи. Поліція арештувала 12 злодіїв і грабіжників та зліквідувала три злодійські кривівки.

— Перед низкою сензаційних процесів. Перед окружним судом у Варшаві відбудеться низка процесів за зложивання. Перший процес за хабарництво починається вже 5. ц. м. за зложивання в міському бюрі освітнього відділу. При контролі квітів за доставу вугля і де-

---

По широкому світі.

Голяндська королева виголосила через радіо промову з нагоди 40. роковин панування.

Німецька військова фльота почала маневри на Північному Морі.

Губернатор бельгійського національного банку заперечив поголоску, немов би уряд хотів оперти бельгійську валюту на британській.

У мексиканському місті Монтерей комуністи проголосили ґенеральний страйк.

Італійський міністр закорд. справ Чіяно відбув важну нараду з американським амбасадором.

Німецька влада розвязала християнський союз студентів та студенток.

Альбанія святкує 10. роковини реставрації монархії.

Єгипетський уряд вислав курінь війська на палестинський кордон.

—o—

КАРД. ІННІЦЕР УСТУПАЄ?

У пресі появилася поголоска, що кард. Інніцер звернувся до папи з проханням, звільнити його зі становища віденського архиєпископа; папа мабуть прийме його димісію.

—o—

ПОЛЬСЬКО-АРГЕНТИНСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

Польський посол у Буенос Айрес підписав у середу з арґентинським міністром закордонних справ торговельний договір, який має клявзулю найбільших привілеїв. Переговори над цим договором тривали 2 місяці.

—o—

МАСОВІ РОЗСТРІЛИ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ АДМІРАЛІВ.

„Таймс" довідується з Риґи, що ГПУ розстріляло всіх визначніших большевицьких адміралів: Орлова, Севкова, Модрі, Іванкова, Вікторова, Миклевича, Кожанова, Кірєчка, Діхнєєва, Кадецького, Зерве і Бетсона.

—o—

БРИТІЙСЬКИЙ МІНІСТР ВІЙНИ ЗВИДИТЬ ЦІЛИЙ ФІНЛЯНДСЬКО-СОВІТСЬКИЙ КОРДОН?

У гельзінґфорській пресі появилася поголоска, що небавом приїде до Фінляндії мін. Гор Беліша, щоби звидіти цілий східний фінляндський кордон, від Фінського заливу до Ледовито Океану.

НОВИНКИ.

— Новий портрет Митрополита Шептицького. Як довідуємося, артист-маляр Михайло Мороз, що перебуває як гість у кедриновій палаті Митрополита Андрея в Підлютому, намалював портрет Ексц. Митрополита.

— Осторога. Від кількох днів вештається по підльвівських селах та по українських установах у Львові чоловічок низького росту, що подає себе за солтиса громад Повітно і Залуква коло Галича й оповідає, що ті села залила вода, наслідком чого 160 родин залишилося без даху над головою. Він обіцяє доставити хлопців та дівчат з тих пошкодованих родин до якихнебудь робіт і бере на замовлених робітників задатки, а як хто не замовляє робітників то приймає жертви в грошах і натурі. Покликується він на авторитет о. кан. Томовича, у якого нібито перебувають ті нещасні повеняни. Ясна річ, що все те неправда і треба перед тим чоловічком невідомого прізвища бути обережним.

— Новий натиск на гр.-кат. церкву. Недавно видав рим.-кат. епископ Фульман з Люблина приказ, щоб у гр.-кат. церкві св. Йосафата в Люблині (при вул. Зеленій 3) святкувати всі гр.-кат. свята разом з римо-католицькими і щоб торжественні Служби Божі відправляти в цій церкві згідно з новим стилем, себто в польські свята. Цей розпорядок прочитав гр.-кат. священик у церкві. Як відомо, гр.-кат. церква всюди святкує свята згідно зі старим стилем і також святкують всі свята українці греко-католики всюди, де лише живуть, чи хвилево перебувають. Вони також святкуватимуть і далі разом з усіми українцями без огляду на те, чи це подобається кому чи ні. До святкування разом із поляками ніхто нас не змусить. Заведений наказом згори новий стиль у православних на Холмщині давно вже ввів у лоб.

— Засуд священика на 8 місяців вязниці. Окружний суд у Золочеві засудив дня 22. серп-

Генляйн не вдоволяється пропозиціями чехословацького уряду.

Генляйн відбув розмови з Гваткіном і з Рансіменом, але до ніякого позитивного вислі-ду вони не дійшли. Генляйн твердить, що уряд пропонує за мало в порівнанні з карльсбадськими постулятами судетської партії, але від дальших переговорів не відмовляється.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ГЕНЛЯЙНА.

У пресі появилася вістка, що зміст пропозицій, які тепер предложено Генлайнові, є ось який:

1) Цілу країну поділять на 23 автономні кантони.

2) Судетсько-німецький промисл дістане фінансову підмогу.

3) Всі меншини дістануть великі мовні привілеї.

4) 30—33% вільних урядничих становищ діставатимуть німці, доки не осягнуть 23% адміністраційного апарату.

5) Зі Судетів відкличуть чеську поліцію, привертаючи її до стану зперед 2-х років.

ПЕРЕД НІРНБЕРСЬКИМ КОНГРЕСОМ.

У Празі сподіються, що на найближчому конгресі нац.-соціялістичної партії у Нірнбергу поруша́ть судетську справу; може дійде там навіть до важних постанов.

РАНСІМЕН — АВТОРОМ НОВОГО ПЛЯНУ ЧЕСЬКО-НІМЕЦЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ.

„Дейлі Експрес" твердить, що автором нового пляну, який має стати базою переговорів між урядом і Генляйном, є льорд Рансімен. Цей останній піддав урядові основні точки того проекту, що передбачує поділ Чехословаччини на 23 самоуправні кантони. Минулого тижня Астон Гваткін привіз цей плян з Льондону, на основі розмов з льордом Галіфаксом. У Льондоні сподіються, що Генляйн відповість на цей проект до 48-ох годин.

ГЕНЛЯЙН НЕ БУВ У БЕНЕША

Празькі офіційні кола заперечують поголоску немов би през. Бенеш приняв Генляйна.

ДИПЛЬОМАТИЧНА АКТИВНІСТЬ У ЛЬОНДОНІ.

Чехословацький посол у Льондоні Масарик відвідав міністерство закордонних справ і поінформував сера Ванситарта про розвиток подій у Празі.

Льорд Галіфакс приняв по черзі дипльоматичних представників Америки, Франції, Еспанії та СССР. Ці розмови мабуть вяжуться з недавним засіданням брітійського уряду.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКА ПРИКОРДОННА СТОРОЖА ОБСТРІЛЯЛА НІМЕЦЬКУ.

Німецьке Інформаційне Бюро подає зі саксонської місцевости Ельзен, що чеські граничні сторожі обстріляли німецького митного сторожа Герляха.

СИНДИКАТ ЧЕХОСЛОВАЦЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ ВЗИВАЄ ПРЕСУ ДО ПОМІРКУВАННЯ.

Президія чехословацького синдикату журналістів візвала всіх чеських журналістів писати про міжнародні справи помірковано і не оголошувати вісток, які можнаб ужити тенденційно проти Чехословаччини.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ У ПРАЗІ.

Як подає агенція Стефані, італійський посол у Празі зложив протест проти передової статті у жидівському щоденнику „Прагер Міттаг", якої автор зневажив італійський нарід.

ІТАЛІЙСЬКА ВОЄННА ФЛЬОТА В ПОГОТІВЛІ.

Італійська адміраліція рішила недавно вислати два кружляки в подорож довкруги світу — тепер відкликала цей приказ. Цей крок пояснюють загальним напруженням в Европі.

По широкому світі.

Голяндська королева виголосила через радіо промову з нагоди 40. роковини панування.

Німецька військова фльота почала маневри на Північному Морі.

Губернатор бельгійського національного банку заперечив поголоску, немов би уряд хотів оперти бельгійську валюту на брітійській.

У мексиканському місті Монтерей комуністи проголосили генеральний страйк.

Італійський міністер закорд. справ Чіяно відбув важну нараду з американським амбасадором.

Німецька влада розвязала християнський союз студентів та студенток.

Альбанія святкує 10. роковини реставрації монархії.

Єгипетський уряд вислав курінь війська на палестинський кордон.

—o—

КАРД. ІННІЦЕР УСТУПАЄ?

У пресі появилася поголоска, що кард. Інніцер звернувся до папи з проханням, звільнити його зі становища віденського архиєпископа; папа мабуть прийме його димісію.

—o—

ПОЛЬСЬКО-АРГЕНТИНСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

Польський посол у Буенос Айрес підписав у середу з аргентинським міністром закордонних справ торговельний договір, який має кляузулю найбільших привілеїв. Переговори над цим договором тривали 2 місяці.

—o—

МАСОВІ РОЗСТРІЛИ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ АДМІРАЛІВ.

„Таймс" довідується з Риги, що ГПУ розстріляло всіх визначніших большевицьких адміралів: Орлова, Сєвкова, Модрі, Іванкова, Вікторова, Миклевича, Кожанова, Кіречка, Дікнєва, Кадецького, Зерве і Бетсона.

—o—

БРИТІЙСЬКИЙ МІНІСТР ВІЙНИ ЗВИДИТЬ ЦІЛИЙ ФІНЛЯНДСЬКО-СОВІТСЬКИЙ КОРДОН?

У гельсінгфорській пресі появилася поголоска, що небавом приїде до Фінляндії мін. Гор Беліша, щоби звидіти цілий східний фінляндський кордон, від Фінського заливу до Ледового Океану.

НОВИНКИ.

— **Новий портрет Митрополита Шептицького.** Як довідуємося, артист-маляр Михайло Мороз, що перебуває як гість у кедриновій палаті Митрополита Андрея в Підлютому, намалював портрет Ексц. Митрополита.

— **Осторога.** Від кількох днів вештається по підльвівських селах та по українських установах у Львові чоловічок низького росту, що подає себе за солтиса громад Повітно і Залуква коло Галича й оповідає, що ті села залила вода, наслідком чого 160 родин залишилося без даху над головою. Він обіцяє доставити хлопців та дівчат з тих пошкодованих родин до якихнебудь робіт і бере на замовлених робітників задатки, а як хто не замовляє робітників то приймає жертви в грошах і натурі. Покликується він на авторитет о. кан. Томовича, у якого нібито перебувають ті нещасні повеняни. Ясна річ, що все те неправда і треба перед тим чоловічком невідомого прізвища бути обережним.

— **Новий натиск на гр.-кат. церкву.** Недавно видав рим.-кат. епископ Фульман з Люблина приказ, щоб у гр.-кат. церкві св. Йосафата в Люблині (при вул. Зеленій 3) святкувати всі гр.-кат. свята разом з римо-католиками і щоб торжественні Служби Божі відправляти в цій церкві згідно з новим стилем, себто в польські свята. Цей розпорядок прочитав гр.-кат. священик у церкві. Як відомо, гр.-кат. церква всюди святкує свята згідно зі старим стилем і таксамо святкують всі свята українці греко-католики всюди, де лише живуть, чи хвилево перебувають. Вони таксамо святкуватимуть і далі разом з усіми українцями без огляду на те, чи це подобається кому чи ні. До святкування разом із поляками ніхто нас не змусить. Заведений наказом згори новий стиль у православних на Холмщині давно взяв у лоб.

— **Засуд священика на 8 місяців вязниці.** Окружний суд у Золочеві засудив дня 22. серпня ц. р. о. Миколу Гулея, пароха Сервир та опіканського заступника декана, за здогадне „українізування" метрик на 8 міс. арешту без припинення кари і на заплату 45 зол. судових коштів. Це вже друга кара за „українізацію" метрик.

— **Земельні роботи на Високім Замку.** Шутер з перебудованої вул. Личаківської і вул. Чарнецького перевозять на Високий Замок, де вирівнюють ним ямки. До направи В. Замку мусіла приступити міська управа тому, що побудовані перед кількома роками бетонові дороги на вершок В. Замку почали усуватися. Крім того міська управа приступила до будови каналу, довгого 150 м., для відпливу води з дощів, що заливала довколичні поля. Канал буде на днях скінчений.

— **Костели і „доми людове" в калуському повіті.** В калуському повіті будують нові костели у Пияках і Сівці Войнилівській. У Ляндестрой положили фундаменти під будову „людового дому", в Березниці скінчили будову „людового дому" і віддали до вжитку польським організаціям. У Голині Т. Ш. Л. приступило до будови „людового дому".

— **Комуніст підпалив приходство у Глібові к. Грималова.** В ночі з 27. на 28. серпня ц. р. в 1. год. вибухла на гр.-кат. приходстві у Глібові к. Грималова, пов. Скалат страшна пожежа. Згоріли до тла майже всі парохіяльні нововибудовані будинки, все звезене вже збіжжя і приготована паша. Шкода для о. пароха сягає понад 5 тисяч зол., для парохії коло 20 тисяч зол. Вогонь підложив місцевий комунар Михайло Черкас с. Миколи, якого безпосередньо по злочині досягла караюча рука Божої справедливости. Злочинець втікаючи з крісом, наладованим набоями „дум-дум" у руці замотався у кільчастий дріт на одному з перелазів, що спричинило вистріл з кріса і смертельне зранення злочинця. По двох годинах злочинець, пошарпаний у кількох місцях на тілі, виючись серед пекольних мук скінчив життя. Слідство покищо не скінчене. Стверджено, що злочинець був висланником районової комуністичної ячейки і мав підпалити приходство та вбити місцевого священика, який — на щастя — саме в критичному часі виїхав на відпуст до Тернополя.

— **Львівська хроніка.** Зі стриху при вул. Краківській ч. 20 невідомі злодії вкрали білля на шкоду А. Штавбера вартости 1.000 зол. — До помешкання Марії Ванди Ляндавової при вул. Янка ч. 8 дістався злодій крізь відчинене вікно і вкрали її біжутерію та золоту шоку вартости 900 зол. — При вул. Полтвяній Т. Вайн пробив ножем Кіса Шаха. — Власник ресторану при вул. Янівській Роман Шипор повідомив поліцію, що брати М. і Ст. Матіящуки не заплатили рахунку 22 зол. і втікли.

— **Краєва хроніка.** Яніна Федечко лишила свого 4-літнього сина на подвірю поліційного комісаріяту в Стрию та втікла. — 35-літній Андрій Фелющак обікрав мешканців віллі „Малополянка" у Трускавці на 1.000 золотих.

— **Помер хлопчина на скаженину.** У Свистільниках, пов. Рогатин помер 26. серпня ц. р. 14-літній хлопчина Михайло Кривоніс. Лікар з Липиці Долішньої д-р Добротвір ствердив, що хлопчина помер на скаженину. Перед смертю хлопчина покусав свого батька і тому ним заопікувався лікар. Скаженого пса, що покусав хлопчину, вбили.

— **Жахливе вбивство під Жовквою.** Опівночі з вівтірка на середу 31. серпня ц. р. селянин Михайло Козакевич з Липини, пов. Жовква, вивів свою жінку Катерину до городу і вбив її сокирою. Тіло вбитої знайшли рано в городі. Вбивник скривається в доокоичних лісах. За ним шукає поліція. Страшного вбивства допустився Козакевич на тлі подружого непорозуміння.

— **Криївки бандитів під Варшавою.** У звязку з погонею за вбивником поліцая Едварда Хростовського з Варшави поліція викрила криївки бандитів у селах: Пеньки Єзерске, Юліянів і Натолін, гроєцкого повіту. Ватаги злодіїв і бандитів зі згаданих сіл обкрадали і грабували літників, купців і землевласників. Ватаги бандитів ділили поміж себе терен і не лізли собі взаїмно в дорогу. Крадені і пограбовані речі перепродував у Варшаві М. Соколовський. Він теж посередничив між злодіями, субсидіював їх „виправи" і вказував рижні роботи. Поліція арештувала 12 злодіїв і грабіжників та зліквідувала три злодійські криївки.

— **Перед низкою сензаційних процесів.** Перед окружним судом у Варшаві відбудеться низка процесів за зловживання. Перший процес за хабарництво починається вже 5. ц. м. за зловживання в міському бюрі освітнього виділу. При контролі квітів за доставу вугля і де-

рева варшавським школам виявилося, що референт освітнього виділу Станислав Надольський присвоїв собі за 6 років коло 50 вагонів палива. Надольський допустився зловживань з другим урядовцем Стефаном Відельським. Знавці ствердили, що оба дефраўданти заподіяли школу на суму 112.000 зол. До процесу покликали 120 свідків.

— **120-ох комуністів стане перед судом** у Варшаві; слідство проти них тривало 3 роки. Вони займуть цілу найбільшу салю варшавського окружного суду, де є 100 місць для публики і 30 для підсудних.

— **Відкриття історичних памяток у Києві.** Совітська археольогічна комісія доконала цікавого віркриття в центрі міста. Археольогічна комісія віднайшла рештки старинного Києва з XII. в. біля вкбудованої в останньому часі т. зв. палати уряду Совітської України, збудованої на місце монастиря св. Михайла. У глибині трьох метрів комісія відкрила останки домів київських ремісників з XII. в. У руїнах комісія віднайшла 14 скриньок з фарбами, що збереглися дуже добре. Крім того віднайшли горщик з харчами тому, що велика піч зберіглася не знищена. Знайшли теж велику кількість мідяних хрестів та інших предметів культу з XII. в., що їх виробляли київські ремісники.

— **Обтяжені дідичними недугами не можуть женитися в Данціґу.** За Німеччиною пішов сенат м. Данціґу і видав розпорядок про охорону здоровля при заключуванні нових подруж. Розпорядок передбачує, що з огляду на вимоги фізично-біольоґічної ґіґієни не можуть заключувати подруж молодята, які нездужають на заразливі недуги, умові і дідичні недуги, обезвласновільнені та особи, які хвилево находяться під курателею. Покищо відповідних свідоцтв здоровля влада буде вимагати лише у випадках, в яких підозріває, що молодята нездужають на згадані недуги. На випадок відмови видання свідоцтва здоровля можна відкликатися до суду, де створено спеціяльний відділ. Від опінії цього суду можна внести апеляцію. Згаданий розпорядок сенату м. Данціґа торкається лише громадян вільного м. Данціґу.

— **Камінь під будову палати міністерства італійської Африки.** В середу 31. серпня ц. р. Мусоліні положив перший камінь під величаву палату міністерства італійської Африки в Римі. Палату збудують в модерному стилі. Вона матиме 1.130 кімнат і 20 рецепційних сальонів.

— **Хмари диму з пожежі совітських лісів над Стокгольмом.** З ріжних місцевостей в північній Швеції надходять вістки, що східний вітер жене густі хмари диму, що зближаються вже до Стокгольму й острова Ґотлянд. Шведські летуни, які вернулися з СССР оповідають, що хмари диму походять з пожежі велитенських просторів лісів у СССР. Летуни заявили, що на висоті 3.000 метрів летіли у хмарах диму.

— **Совітські громадяни не хочуть вертатися до СССР.** В Манджуко перебуває 7.600 совітських громадян. Тепер вони зріклися совітського громадянства, бо не хочуть вертатися до СССР. Усі б. совітські громадяни роблять заходи, щоб дістати громадянство Манджу-ко.

— **Страшний тайфун над Японією в роковини найбільшого землетрусу.** Над столицею Японії Токіо перейшов у середу 31. серпня ц. р. в год. 3-ій вранці сильний тайфун, що надтягнув від острова Гачі-Йошіма на Тихому Океані. Одночасно з тайфуном упав зливний дощ. На передмістю Токіо Оморі 100 домів стоїть під водою. Тайфун і зливний дощ ушкодили електрівні в Токіо та Йокогамі й оба міста потапають в темряві. В м. Капеідо недалеко Токіо 200 домів під водою. Матеріяльні втрати велитенські. Підкреслюють, що сильний тайфун навістив Японію саме в роковини страшного землетрусу, що 31. серпня 1923 р. знищив Токіо та Йокогаму. Згідно з дотеперішніми вістками біланс знищення в Японії від тайфуну такий: три особи вбиті, 9 ранених, 30 тисяч домів в околиці Токіо залила вода, 15 домів знищених, 750 родин без даху над головою, три мости зірвані і пять фабричних коминів знищених. Матеріяльні шкоди дуже великі. Тисячі працівників токійських бюр не могли дістатися до праці, бо залізнича комунікація перервана. В порті Йокогама тайфун ушкодив багато кораблів і човнів.

— **Трамвай впав до ріки.** В м. Кіба в Японії впав трамвай до ріки. Підчас катастрофи згинуло двох пасажирів, 8-ох є ранених. Моторовий і кондуктор вирятувалися з катастрофи.

— **Ліндберг покинув СССР.** У середу 31. серпня ц. р. полк. Ліндберг з дружиною прилетів в год. 15.25 до Клюж у Семигороді, якого привитали представники влади і румунського летунства. Полк. Ліндберг прибув з Москви на Одесу, де перебував в останньому часі на запросини совітського уряду. З Клюж полк. Ліндберг відлетить до Парижа.

— **Невесела статистика смертних випадків.** У самоходових катастрофах згинуло в Канаді в 1937 р. — 1626 осіб, у 1936 р. — 1316 осіб, у 1935 р. лише 1224 особи. Самогубств було в 1937 р. — 976, вбивств 138, потонуло 874 особи, в копальнях згинуло 251, в летунських випадках 29 осіб.

— **60.000 прочан у Люрд.** З цілої Франції прибуло до Люрд, до славної на ввесь світ з чудес місцевости, коло 60 тисяч прочан, здорових і недужих з цілої Франції.

— **Повінь у Чехословаччині.** Зливні дощі з бурями, що перейшли в останніх днях над Чехословаччиною, спричинили повінь в кількох місцевостях. У Пардубицях стан води на Ельбі піднісся на 2.60 м., у Градец Кральове стан води в Ельбі вищий на 4.40 м. від нормального. В Кергартіце перерване получення з Усті над Ельбою. Мешканці з партерових помешкань мусіли втікати на вищі поверхи, бо в партерових помешканнях вода сягає до висоти 1.30 м. Під місцевістю Маровіце недалеко Ліберця в малому потоці вода піднеслася на три метри.

— **Відкрили нові катакомби в Римі.** Під Вія Лятіно відкрили останки давних катакомб. Руїни катакомб хоч находяться поза межами Чіта дель Ватікано, стають власністю Ватикану з хвилиною їх відкриття на основі лятеранського договору.

— **Страшна смерть 66-ох робітників.** У північно-східній Кореї недалеко місцевости Кайнеї обсунулася земля і засипала робітничий барак, в якому згинуло 63-ох робітників. З бараку вдалося втекти ледви трьом робітникам.

— **Хмаролім знищив залізничий шлях.** Над Басарабією перейшли зливні дощі. Хмаролім знищив залізничий шлях Кишинів—Ґалац на просторі 10 км. Частина міста Калярасі під водою. Грім поразив смертельно в Калярасі три особи.

— **Вуж на залізниці.** На однім з перестанків підземної залізниці в Парижі знайшли у скриньці вужа боа констріктора, довжини 2 і пів метра.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Гостина театру „Промінь". Минулого тижня гостив у нашому місті український театр „Промінь" під дир. М. Комаровського, виставляючи історичну песу „Козачка" та історичну драму „Гетьман Павло Полуботок". В ансамблі театру находяться сили, що їх щойно треба б „шліфувати", бо в деяких таланту не бракує. Щодо пес, то вони нічим особливим не відзначаються, і „Козачка" навіть вражає своєю плиткістю та нельогічностями. Може такою песою захоплюється село, та місто все таки має трохи більші вимоги. Провід театру повинен теж призадуматися над способами „упрімнювання" глядачам побуту в театрі: бо „насадок" по „Козачці" у тому роді як танці й забави на сцені, це вже заносить ревією і пародією. Коли театр іде з такими „манерами" на село, то він рішуче доброго діла не робить: село треба вчити, давати йому добрий приклад, не деморалізувати. Цих кілька терпких слів (та правдивих) висказуємо лише тому, що дороге нам театральне мистецтво.

З діяльности кооперативи „Основа". Вже давніше писали ми про діяльність одинокої в нашому місті кравецької кооперативної робітні „Основа" й тоді ми ворожили, що ця кооператива, при вмілому проводі, повинна добре розвинутися. Нині з приємністю можемо ствердити, що „Основа" щораз краще розвивається, а кожним роком число її клієнтів збільшується. Це доказ, що громадянство, чи пак наші пані з роботи вдоволені, що „Основа" вміє вже заступити „недоступні", здавалось би чужі робітні. Наші слова потверджує й те, що впр. в мин. році робітня виконала куди більше робіт, як в попередніх роках. При тому „Основа" не забуває і про школення нових кравецьких сил, які зможуть опісля творити нові варстати праці. Це теж праця, що заслуговує на загальне признання. „Основа" думає теж і про доокружні села: доказом цього була ухвала Загальних Зборів заанґажувати постійну інструкторку, якої особливим завданням було би ведення курсів по селах. Праця „Основи" заслуговує, як бачимо, на найбільшу підтримку громадянства, тому теж віримо, що українське громадянство й надалі буде свої одяги позамовляти в „Основі". **Б. Л.**

Нова станиця. Як довідуємося, (застерігаємо, що вістки ми докладно провірити не вспіли), в нашому місті повстала нова торговельна станиця, а саме фабрика чоколяди й цукорків. Фабрика, що була передтим власністю відомого д-ра Лиса та ще раніше спілки: Кровицький і Олесницький — має стати власністю д-ра А. Бойчука. Сподіємося, що у фабриці знайде приміщення кілька молодих українських сил. Новому проводові фабрики бажаємо найкращих успіхів на полі розвитку українського промислу. **Б. Л.**

ЛІЩИНА.

Окружне ювилейне свято з нагоди 950-ліття хрещення України в Літовиському окрузі започатковане і підготовлене о. дек. Т. Хомком, парохом Літовиш, відбулося в дні св. Спаса 19. серпня ц. р. дуже величаво. В горішньому своєму бігу пливе наш срібнолентий Сян через мальовничу лісисту долину, де з правого боку на узгірю розсілося село Журавин, дочерня парохії Літовиша, а з лівого боку під лісом розстелилася кількадесять моргова рівненька левада. Таке то місце природа немовче вирізьбила саме на це, щоби на ньому віддзеркалено подію, яка перед 950 літами відбулася над рікою Дніпром. По дощових днях небо в сам день св. Спаса розяснилося і від 10—11. години почали напливати численні процесії вірних на чолі зі своїми духовними отцями з Лімної, Хащова, Михнівця, Липя, Дністрика Головецького, Жукотина, Вовчого, Дністрика Дубового, Боберки, Дидьової, Смільника, Волосатого, Дзвиника, Хміля, Кривого, Поляни, Скородного та Чорної (вичислені лише матерні церкви, в яких містилися і процесії з дочерних церков) та уставлялися довгим шпаліром перед полевим вівтарем збудованим на згаданій леваді. На той бік Сяну переходжено по збудованій виключно на цю ціль громадянами Журавина величавій кладці. Серед ліса ріжнобарвних хоругов та поверх десятьтисячної громади вірних відслужено св. Службу Божу, яку целебрував о. дек. Туринський при співсослуженні о. Трицецького і о. Гнатишака. Дияконували о. Коляс та о. Олійник. Співали спільно церковні хори з Літовиш, Лімної, Михнівця і Чорної. Зразковими впорядчиками були о. Коліда і о. Волянович. Решта присутніх отців, а саме о. дек. Поліль, о. Копистинський, о. Сороківський, о. Ковальчик, о. Веселий, о. Лозинський, о. Кобат, о. Дрималь, о. Шавариньский і о. Боднж сповідали вірних в тіни пахучих смерек. По Службі Божій і уділенні численним вірним св. Причастія уставилися процесії і вірні над берегами Сяну, де на злагідженій траві найстарший віком о. Копистинський при асисті всього присутнього духовенства в числі 18 довершив чину водосвяття та посвячення ювілейного хреста. В часі водосвяття о. Волянович виголосив проповідь, в якій грімким голосом висказав, що так, як колись Дніпро, понесе тепер срібнолентий наш Сян на своїх хвилях вістку, що український нарід є Христовий, що своєї Христової віри і грецького обряду не то що не змінить, але й життя готов за неї віддати. Опісля почесна сторожа в національних одностроях зложила посвячений хрест на траву та переправилася на другий бік Сяну, звідки в супроводі всіх процесій та між дітворою, що сипала цвіти, понесла його перед церкву, де вкопано хрест. Тут виголосив о. Коліда відповідну до хвилини духовну науку, а після відспівання пісні „Кресту Твоєму" з поклонами, місцевий парох о. дек. Хомко висказав свою велику радість з приводу такого величавого свята та сердечними словами подякував духовенству і вірним за участь і труд. З піснею „Боже вислухай благання" процесії прощалися, склоняючи по три рази прапори і в радісному захопленні розходилися до своїх парохій. **Учасник.**

КОЛОМИЙЩИНА.

Панахида за душу бл. п. Вожда УГА ген. Мирона Тарнавського в Балинцях. Дня 19. серпня ц. р. у свято Преображення Господнього відбулася заходом б. вояків У. С. С. та У. Г. А. в Балинцях в порозумінні з місцевим парохом о. Миколою Миндюком — панахида за душу бл. п. Вожда У. Г. А. ген. Мирона Тарнавського. В місцевій церкві виставлено перед тетраподом велику могилу, прикрашену доокруги зеленню і вінцями сплетеними з колосся збіжжя та соняшника. Гарно витесаний високий березовий хрест прибрано вінцем з калини. В горі хреста повішено національний герб — у долині портрет Покійного. Зверха могили посаджено квіти — братки та троянди. В головах біля хреста зложено шаблю і кріс. Над портретом звисав національний прапор перевязаний чорною крепою. Відправу назначено на год. 3. попол. Вістка про це немов зелектризувала всі три села парохії Балинці, а це: Балинці, Бучачки та Трофанівку. Вже дві години перед богослуженням почали сходитися мешканці всіх трьох сіл, щоб скоріше заняти в церкві місце. Були старенькі дідовики і жінки, молодиці і багато молоді, хлопці і дівчата. Для звеличення памяти покійного запрошено трьох священиків із сусідніх сіл, з яких прибув лише парох села Зібранівки, старший віком, б. активний військовий капелян в рядах полковника о. Волянський. Своїм виглядом та рухами звертав на себе увагу як старий вояк. Двох інших священиків, а саме парох села Нагірянь о. Карпінський та молодий адміністратор Кулачковець о. Турек не прибули, хоч день перед тим заявили, що прийдуть дуже радо. Одя нічим неможе

днва відсутність двох молодих священиків робила на присутніх немиле враження тимбільше, що проголошено, що вони приїдуть. В год. 3.30 оба священики, а саме місц. парох о. М. Миндюк та парох Зібраніяки о. Волянський ставули до відправи парастаса і панахид. По обох боках могили уставилася почесна чета — зложена з бувших вояків УГА та УСС. Решта учасників вилвольних змагань уставилася чвірками за священиками. Молодь — хлопці та дівчата творили шпалір. Могилу, згідно з місцевим звичаєм, прикрашено скатертю — на якій уставлено три гарні колачі, миску зваженої солодженої пшениці і сплетену в троє воскову свічку (трійник). Засвічено в церкві всі свічки. Серед тиші прогомоніла пісня „Святий Боже..“ Неодному покотилися по лиці сльози... По відправі парастаса і панахиди — вийшов на проповідницю військовий капелян о. Волянський та виголосив високопатріотичну проповідь про життя та заслуги Головного Вожда бл. п. ген. Мирона Тарнавського. Своїми словами зворушив він серця всіх, вказуючи на велику ідейність покійного Вожда. Всі — немов приковані до землі серед гробової тиші вдивлялися в портрет Генерала, молячись і

По проповіді та відспіванні молитов — довго-довго стояли всі відмовляючи тихцем молитву... З цеї нагоди зложено добровільно квоту 20 зол. на Українських Інвалідів.

Учасник.

ЗОЛОЧІВЩИНА.

Боложинів величаво святкує 950-ліття хрещення Руси-України. З нагоди світлої події оживають навіть найбільше занедбані й найдалі віддалені від міст наші села, як ось село Боложинів пов. Золочів. Донедавна „забуте“ Богом і людьми село завдяки жертвенности місцевого пароха і частини свідомішої молоді пробуджується в просоння. Перед кількома місяцями повстає чит. „Просвіти“ і вже по короткій праці на поклик українського греко-катол. Єпископату відсвяткували 21. серпня п. р. 950-ліття хрещення Руси-України, щоб цю велику й радісну подію гідно звеличати, щоб нею заохотити населення цілого села до праці. Свято хрещення Руси-України було ще тим величавіше, що це взагалі перше свято в Боложинові. Тому й не диво, що на академію, що відбулася під вільним небом, зібралися не тільки місцеві люди, але й гості зі сусідніх сіл. Точно в год. 15.30 при звуках дутої сокольської орхестри вмаршерову молодь місцевого села на площу і уставляться на взразок букв „Х“ і „Р“, що получені разом. Побіч стає орхестра. Так уставлена молодь, хор й орхестра творили одну орнаментальну цілість. Грімке „повір“ і орхестра відограла „Боже Великий, Єдиний“ започатковуючи свято. З черги Сергій Климюк, уч. VIII. кл. М. Семінарії у Львові виголосив промову в якій звсував значіння хрещення Руси-України для української держави й українського народу та візвав до боротьби з комунізмом. На дальшу програму склалися деклямації (одна збірна деклямація дівчат) та хорові продукції. З деклямацій найкраще випала У. Кравченко „При шелесті стягів і лент“ (перероблена на збірну деклямацію дівчат). Декл. Познях, Баймак, Копецук. З хорових точок треба звернути увагу на пісню про Почаївську Матір Божу „Ой зійшла зоря“, що відспівав хор зі села Боложинова. Правдивою прикрасою академії були національні танки молоді зі села Гумниська. Добре виконані танки „Запорожець“, „Козачок“, „Чумак“ і „Аркан“ викликали велике захоплення. Зі свого завдання зовсім добре вивязалася молодь села Гумниська, що під проводом студ. п. Мирона Матвіїшка працює над собою. На закінчення величавого свята відбулася вистава п. н. „Правдиве багатство“ Ю. Шкрумеляка та „Побережники“ Івана Федорака. Комітет свята з імені всіх присутніх вислав привітну телеграму до Високопреосвященого Митрополита Кир Андрея висловлюючи з нагоди свята хрещення Руси-України свою вірність і піддавність.

В. Б.

Спорт.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ (СТРИЙ).

Україна має нагоду зреабілітуватися перед своєю публикою за зовсім незотрібну програну з Ряшеві. Погонь не є таким слабим противником, щоб його можна було легко перемогти. Найкращим доказом була її минулонедільна висока перемога над Сяном. Усеж таки сподіємося, що Україна загране з найбільшою амбіцією та повторить свій успіх із весняної рунди, в якій перемогла Погонь у Стрию (перший раз від 11 літ). Як довідуємося дружина чорно-червоних виступить у зміненому, до деякої міри революційному складі, який імовірно буде сильним скріпленням дружини.

Ця стріча відбудеться на грищі Чорних у год. 11. передполуднем. У год. 9. стрінуться **Степ — Стшелєц (Перемишляни)** за мистецтво Ц-кляси.

СЯН — ЧОРНІ.

Стріча цих обох дружин заповідається неменше сензаційно, як змагання Україна — Погонь. Сян, який має досі самі невдачі і при тому найтяжчі мечі наперед не буде намагатися вирвати бодай один пункт. При цій нагоді годиться відмітити, що при високій минулонедільній програній, Сян стратив тільки двоє воріт із комбінації, двоє воріт знизу з карних і 4 воріт із вільних копів. Це до деякої міри оправдує таку високу програну. Чорні заповідають відмолоджений склад, одначе знаємо з досвіду, що такий відмолоджений склад грає іноді краще від рутинованого.

Ця стріча відбудеться в год. 4.30 пополудні на грищі Чорних.

ЗОРЯ (ЛЬВІВ) — СКАЛА (СТРИЙ)

Відплатні змагання обох дружин відбудуться в неділю 4. п. м. у Стрию на площі ПВ і ВФ (біля парку Йордана) в год. 4. пополудні.

Скала виступить до цих змагань без контузіованого Держка в такому складі: Малецький ІІ, Салдан, Єлиїв; Котурбач, Матульський, Сліґура; Малецький І, Новак, Гарасимів, Заплатинський, Павлічка. Зоря виступить у дещо зміненому складі, який вийде їй на користь. Зоря виїзджає зі сильною постановою зреабілітувати себе за минулонедільну програну.

Стрийська публика матиме рідку нагоду побачити стрічу двох українських дружин, при тому новика львівської Б-кляси, симпатичну дружину Зорі. На ці змагання повинна стрийська публика (та з довколичних сіл) явитися якнайчисленніше та піддержати морально й фінансово свою дружину. Стрий має старі спортові традиції й тому справді диво, що стрийська публика виявляє так мало зацікавлення своїм одиноким клюбом, одним із найстарших у Галичині.

•

Б-клясу Підкарпатської підокруги поділили цього року на 2 групи. До І. групи (дрогобицької) зачислили: Ватру (Дрогобич), Стшелєц-Польмін (Дрогобич), Бялі (Борислав), Сокул (Борислав) і Ґаак (Східниця). До ІІ. групи зачислили: Скалу (Стрий), Стрийнку і Ґредліс (Сколє). Речинці ІІ. групи такі: 11. 9. Ґредліс — Скала, 18. 9. Стрийнка — Ґредліс, 16. Х. Скала — Стрийнка

НАКОЛЕСНИЦЬКИЙ БІГ ЗА ЧАШУ „ДІЛА“ ВІДЛОЖЕНИЙ.

Із зовсім формальних причин біг за чашу „Діла“ на трасі Львів—Пісочна—Львів, який мав відбутися цієї неділі, переложили організатори на 18. п. м. На той день переложили теж біг за чашу Стефановича.

СТЕПАНЯК СТАРТУЄ У БИДГОЩІ.

Мистець Львова Степаняк із України виїхав до Бидгощі, де візьме участь у наколесницькому бігу до німецького кордону (приблизно 200 км.).

РУСЬ — МШЕ.

В неділю 4. п. м. починає ужгородська Русь мистецькі змагання в Закарпатській дивізії.

МАДЯРСЬКА ЛІГА.

ФТЦ — Цуґльод 8:1 (3:0), Гунгарія — Бочкай 4:1 (1:0), (1:0), Кішпешт — Фебус 3:3 (2:2), Сеґед — Будафок 1:1 (1:0), Немзеті — Шальґотаріян 8:1 (4:1), Уйпешт — Сіркетаксі 4:2 (4:1). МАВ — Електромош 4:0 (0:0).

КОМУНІКАТ.

Програма IV. Сокільських Краєвих Спортових Змагань у Львові, що відбудуться 9, 10 і 11 вересня 1938.

І. ВІДБИВАНКА:

У відбиванкових першенствах беруть участь тільки першуни Округ, побратими і посестри, крім них минулорічні першуни: побратими зі Самбора і посестри Сокола ІІІ. зі Львова. Дружини мусять бути готові до змагань у пятницю, 9. вересня в год. 9.30 на площі Сокола-Батька.

ІІ. ПЛАВАННЯ:

Зголошені змагуни і змагунки до І. Краєвих Плавацьких Змагань мають бути готові до старту в пятницю 9. вересня в год. 14.45 на ставі „Світезь“.

Програма: Побратими: довільним 100 м., 200, 400 м., клясичним 100, 200 м., горілиць 100 м. Гінці 4×50 м. довільним, і 3×100 м. зміниим. **Жінки:** 50 м. довільним, клясичним і горілиць, 100 м. довільним, гінці 4×50 м. довільним і 3×50 м. змінним.

ІІІ. ЛЕГКА АТЛЕТИКА:

Субота, 10. вересня, год. 15. пл. С-Б.: Побратими: передбіги 100 м., скок удовжінь, передбіги 100 м., скок удовжінь, передбіги 400 м., стусан кулею, передбіги 200 м., біг 1500 м., гінці 4×100 м. **Посестри:** стусан кулею, передбіги 60 м., скок увисочінь, передбіги 100 м., півфінал 60 м., гінці 4×60 м.

Неділя, 11. вересня год. 9. рано. Побратими: Скок увисочінь, півфінал 100 м., мет диском, півфінал 400 м., трискок, півфінал 200 м., біг 800 м., півфін. гінців 4×100 м. — Посестри: фінал 60 м., скок удовжінь, півфінал 100 м., мет ратищем, передбіг 200 м., фінал гінців 4×60 м.

Неділя 11. вересня год. 15. Побратими: фінал 100 м., скок жердкою, фінал 200 м., фінал 400 м., мет ратищем, фінал гінців 4×100 м., біг 5000 м., гінці 800+400+200+100 м. — Посестри: фінал 100 м., мет диском, фінал 200 м., біг 800 м., гінці 200+100+75+60 м.

Одночасно пригадуємо, що письменні зголошення до змагань приймає канцелярія Сокола-Батька до дня 5. вересня. Всі змагуни і змагунки вдягнені в приписові строї звляться вже **в пятницю 9. вересня в год. 9. рано на площі Сокола-Батька, де зголоситься в Секретаріяті Змагань.**

Комісія IV. Сок. Краєв. Спорт. Змагань

ОКРУЖНІ ВІДБИВАНКОВІ ПЕРШЕНСТВА.

СТАНИСЛАВІВ. 14. VIII. відбулися відбиванкові змагання за першенство Округи при участи 8 гнізд. **Першенство здобув Сокіл І. Станиславів,** 2) Сокіл ІІІ (Станиславів-Бельведер), 3) Сокіл-Ямниця, 4) Сокіл Микитинці, 5) Сокіл Угорники, 6) Сокіл Радча, 7) Сокіл Богородчани, 8) Сокіл ІІ Станиславів.

КАЛУШ. В Калуші відбулися вперше відбиванкові змагання за першенство долинської Округи, яке здобув **Сокіл Калуш** перед Соколом Долина.

НОСІВ к. Підгаєць. В Носові відбулися відбиванкові змагання за першенство підгаєцької округи, що його здобув **Сокіл Носів,** 2) Сокіл Підгайці, 3) Сокіл Мужилівці.

ЛЬВІВ. 28. VIII. відбулися відбиванкові змагання за першенство Львова при участи 7 дружин (в тім 2 жін.). **Першенство Львова здобули побратими Сокола IV (Личаків) і посестри Сокола-Батька.**

Жінки: Сокіл-Батько — Сокіл III 2:1.

Мужчини — табеля:

1) Сокіл IV (Личаків)	4	8:0	8:1
2) Сокіл III (Городецьке)	4	6:2	7:3
3) Сокіл-Батько	4	4:4	6:4
4) Сокіл II (Стрийське)	4	2:6	2:6
5) Сокіл V (Замарстинів)	4	0:8	0:8

дана відсутність двох молодих священиків робила на присутніх немиле враження тимбільше, що проголошено, що вони прибудуть. В год. 3.30 оба священики, а саме місц. парох о. М. Миндюк та парох Зібраніаки о. Волинський станули до відправи парастаса і панахиди. По обох боках могили уставилася почесна чета — зложена з бувших вояків УГА та УСС. Решта учасників вільвольних змагань уставилася чвірками за священиками. Молодь — хлопці та дівчата творили шпалір. Могилу, згідно з місцевим звичаєм, прикрашено скатертю — на якій уставлено три гарні колачі, миску зваренної солодженої пшениці і сплетену в трох воскову свічку (трійник). Засвічено в церкві всі свічки. Серед тиші прогомоніла пісня „Святий Боже..." Не одному покапували по лиці сльози... По відправі парастаса і панахиди — вийшов на проповідницю військовий капелян о. Волинський та виголосив високопатріотичну проповідь про життя та заслуги Головного Вожда бл. п. ген. Мирона Тарнавського. Своїми словами зворушив він серця всіх, вказуючи на велику ідейність покійного Вожда. Всі — неначе приковані до землі серед гробової тиші вдивлялися в портрет Генерала, молячись і обіцюючи і собі йти слідами Покійного Генерала. По проповіді та відспіванні молитов — довго-довго стояли всі відмовляючи тихцем молитву... З цеї нагоди зложено добровільно квоту 20 зол. на Українських Інвалідів.

Учасник.

ЗОЛОЧІВЩИНА.

Боложинів величаво святкує 950-ліття хрещення Руси-України. З нагоди світлої події оживають навіть найбільше занедбані й найдалі віддалені від міст наші села, як ось село Боложинів пов. Золочів. Донедавна „забуте" Богом і людьми село завдяки жертвенности місцевого пароха і частини свідомішої молоді пробуджується в просвіння. Перед кількома місяцями повстає чит. „Просвіти і вже по короткій праці на поклик українського греко-катол. Єпископату відсвяткували 21. серпня ц. р. 950-ліття хрещення Руси-України, щоб цю велику й радісну подію гідно звеличати, щоб нею заохотити населення цілого села до праці. Свято хрещення Руси-України було ще тим величавіше, що це взагалі перше свято в Боложинові. Тому й не диво, що на академію, що відбулася під вільним небом, зібралися не тільки місцеві люди, але й гості зі сусідних сіл. Точно в год. 15.30 при звуках дутої соколівської орхестри вмашеровує молодь місцевого села на площу і уставляється на взірець букв „Х" і „Р", що получені разом. Побіч стає орхестра. Так уставлена молодь, хор й орхестра творили одну орнаментальну цілість. Грімке „позір" і орхестра відограла „Боже Великий, Єдиний" започатковуючи свято. З черги Сергій Климюк, уч. VIII. кл. М. Семінарії у Львові виголосив промову в якій висував значіння хрещення Руси-України для української держави й українського народу та візвав до боротьби з комунізмом. На дальшу програму склалися декламації (одна збірна декламація дівчат) та хорові продукції. З декламацій найкраще випала У. Кравченко „При шелесті стягів і лент" (перероблена на збірну декламацію дівчат). Декл. Позняк, Баймак, Котещук. З хорових точок треба звернути увагу на пісню про Почаївську Матір Божу „Ой зійшла зоря", що відспівав хор зі села Боложинова. Правдивою прикрасою академії були національні танки молоді зі села Гумниська. Добре виконані танки „Запорожець", „Козачок", „Чумак" і „Аркан" викликали велике захоплення. Зі свого завдання зовсім добре вив'язалася молодь села Гумниська, що під проводом студ. п. Мирона Матвіїчка працює над собою. На закінчення величавого свята відбулася вистава п. н. „Правдиве багатство" Ю. Шкрумеляка та „Побережники" Івана Федорака. Комітет свята в імені всіх присутніх вислав привітну телеграму до Високопреосвященного Митрополита Кир Андрея висловлюючи з нагоди свята хрещення Руси-України свою вірність і відданість.

В. Б.

Спорт.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ (СТРИЙ)

Україна має нагоду зреабілітуватися перед своєю публикою за зовсім непотрібну програну в Рашеві. Погонь не є таким слабим противником, щоб його можна було легко перемогти. Найкращим доказом була її минулонедільна висока перемога над Сяном. Усеж таки сподіємося, що Україна заграє з найбільшою амбіцією та повторить свій успіх із весняної рунди, в якій перемогла Погонь у Стрию (перший раз від 11 літ). Як довідуємося дружина чорно-червоних виступить у зміненому, до деякої міри ревеляційному складі, який імовірно буде сильним скріпленням дружини.

Ця стріча відбудеться на грищі Чорних у год. 11. передполуднем. У год. 9. стрінуться **Степ — Стшелец (Перемишляни)** за мистецтво Ц-кляси.

СЯН — ЧОРНІ.

Стріча цих обох дружин заповідається неменше сензаційно, як змагання Україна — Погонь. Сян, який має досі самі виїзди і при тому найтяжчі мечі напевне буде намагатися вирвати бодай один пункт. При цій нагоді годиться відмітити, що при високій минулонедільній програній, Сян стратив тільки двоє воріт із комбінації, двоє воріт впало з карних і 4 ворота із вільних копів. Це до деякої міри оправдує таку високу програну. Чорні заповідають відмолоджений склад, одначе знаємо з досвіду, що такий відмолоджений склад грає іноді краще від рутинованого.

Ця стріча відбудеться в год. 4.30 пополудні на грищі Чорних.

ЗОРЯ (ЛЬВІВ) — СКАЛА (СТРИЙ)

Відплатні змагання обох дружин відбудуться в неділю 4. ц. м. у Стрию на площі ПВ і ВФ (біля парку Йордана) в год. 4. пополудні.

Скала виступить до цих змагань без контузіованого Держка в такому складі: Малецький II, Саддан, Бліяр; Котурбач, Матульський, Снігура; Малецький I, Новак, Гарасимів, Заплатинський, Павлічка. Зоря виступить у дещо зміненому складі, який вийде їй на користь. Зоря виїджає зі сильною постановою зреабілітувати себе за минулонедільну програну.

Стрийська публика матиме рідку нагоду побачити стрічу двох українських дружин, при тому новика львівської Б-кляси, симпатичну дружину Зорі. На ці змагання повинна стрийська публика (та з довколичних сіл) явитися якнайчисленніше та піддержати морально й фінансово свою дружину. Стрий має старі спортові традиції й тому справді дивно, що стрийська публика виявляє так мало заінтересування своїм одиноким клюбом, одним із найстарших у Галичині.

*

Б-клясу Підкарпатської підокруги поділили цього року на 2 групи. До I. групи (дрогобицької) зачислили: Ватру (Дрогобич), Стшелец-Польмін (Дрогобич), Бялі (Борислав), Сокул (Борислав) і Гаан (Східниця). До II. групи зачислили: Скалу (Стрий), Стрийнку і Ґреділів (Сколе). Речинці II. групи такі: 11. 9. Ґредлів — Скала, 18. 9. Стрийнка — Ґредлів, 16. X. Скала — Стрийнка

НАКОЛЕСНИЦЬКИЙ БІГ ЗА ЧАШУ „ДІЛА" ВІДЛОЖЕНИЙ.

Із зовсім формальних причин біг за чашу „Діла" на трасі Львів—Пісочна—Львів, який мав відбутися цієї неділі, переложили організатори на 18. ц. м. На той день переложили теж біг за чашу Стефановича.

СТЕПАНЯК СТАРТУЄ У БИДГОЩІ.

Мистець Львова Степаняк із України виїхав до Бидгощі, де візьме участь у наколесницькому бізі до німецького кордону (приблизно 200 км.).

РУСЬ — МШЕ.

В неділю 4. ц. м. почином ужгородська Русь мистецькі змагання в Закарпатській дивізії.

МАДЯРСЬКА ЛІГА.

ФТЦ — Цуґльоди 8:1 (3:0), Ґунґарія — Бочкай 4:1 (1:0), (1:0), Кішпешт — Фебус 3:3 (2:2), Сеґед — Будафок 1:1 (1:0), Немзеті — Шальґотарія 8:1 (4:1), Уйпешт — Сіркетакс 4:2 (4:1), МАБ — Електромош 4:0 (0:0).

КОМУНІКАТ.

Програма IV. Сокільських Краєвих Спортових Змагань у Львові, що відбудуться 9, 10 і 11 вересня 1938.

I. ВІДБИВАНКА:

У відбиванкових першенствах беруть участь тільки першуни Округ, побратими і посестри, крім них минулорічні першуни: побратими зі Самбора і посестри Сокола III. зі Львова. Дружини мусять бути готові до змагань у пятницю, 9. вересня в год. 9.30 на площі Сокола-Батька.

II. ПЛАВАННЯ:

Зголошені змагуни і змагунки до I. Краєвих Плавацьких Змагань мають бути готові до старту в пятницю 9. вересня в год. 14.45 на ставі „Світязь".

Програма: Побратими: довільним 100 м., 200, 400 м., класичним 100, 200 м., горілиць 100 м. Гінці 4×50 м. довільним, і 3×100 м. змінним. **Жінки:** 50 м. довільним, класичним і горілиць, 100 м. довільним, гінці 4×50 м. довільним і 3×50 м. змінним.

III. ЛЕГКА АТЛЕТИКА:

Субота, 10. вересня, год. 15. пл. С-Б.: Побратими: передбіги 100 м., скок удовжінь, передбіги 100 м., скок удовжінь, передбіги 400 м., стусан кулею, передбіги 200 м., біг 1500 м., гінці 4×100 м. **Посестри:** стусан кулею, передбіги 60 м., скок увисочінь, передбіги 100 м., півфінал 60 м., гінці 4×60 м.

Неділя, 11. вересня год. 9. рано. Побратими: Скок увисочінь, півфінал 100 м., мет диском, півфінал 400 м., трискок, півфінал 200 м., біг 800 м., півфін. гінців 4×100 м. — Посестри: фінал 60 м., скок удовжінь, півфінал 100 м., мет ратищем, передбіг 200 м., фінал гінців 4×60 м.

Неділя 11. вересня год. 15. Побратими: фінал 100 м., скок жердкою, фінал 200 м., фінал 400 м., мет ратищем, фінал гінців 4×100 м., біг 5000 м., гінці 800+400+200+100 м. — Посестри: фінал 100 м., мет диском, фінал 200 м., біг 800 м., гінці 200+100+75+60 м.

Одночасно пригадуємо, що письменні зголошення до змагань приймає канцелярія Сокола-Батька до дня 5. вересня. Всі змагуни і змагунки вдягнені в приписові строї зявляться вже **в пятницю 9. вересня в год. 9. рано на площі Сокола-Батька, де зголосяться в Секретаріяті Змагань.**

Комісія IV. Сок. Краєв. Спорт. Змагань.

ОКРУЖНІ ВІДБИВАНКОВІ ПЕРШЕНСТВА.

СТАНИСЛАВІВ. 14. VIII. відбулися відбиванкові змагання за першенство Округи при участи 8 гнізд. **Першенство здобув Сокіл I. Станиславів,** 2) Сокіл III (Станиславів-Бельведер), 3) Сокіл-Ямниця, 4) Сокіл Микитинці, 5) Сокіл Угорники, 6) Сокіл Радча, 7) Сокіл Богородчани, 8) Сокіл II Станиславів.

КАЛУШ. В Калуші відбулися вперше відбиванкові змагання за першенство долинської Округи, яке здобув **Сокіл Калуш** перед Соколом Долина.

НОСІВ к. Підгаєць. В Носові відбулися відбиванкові змагання за першенство підгаєцької округи, що його здобув **Сокіл Носів,** 2) Сокіл Підгайці, 3) Сокіл Микитинці.

ЛЬВІВ. 28. VIII. відбулися відбиванкові змагання за першенство Львова при участи 7 дружин (в тім 2 жін.). **Першенство Львова здобули побратими Сокола IV (Личаків) і посестри Сокола-Батька.**

Жінки: Сокіл-Батько — Сокіл III 2:1.

Мужчини — табеля:

1) Сокіл IV (Личаків)	4	8:0	8:2
2) Сокіл III (Городецьке)	4	6:2	7:3
3) Сокіл-Батько	4	4:4	6:4
4) Сокіл II (Стрийське)	4	2:6	2:6
5) Сокіл V (Замарстинів)	4	0:8	0:8

ТОН: „У пастці", „Проклятий скарб"
УТІХА: Місто в вогні" та ревія.
ХИМЕРА: „Предивна брехня Ніни Петровни".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Палестина".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід"
(вул. Коперника ч. 11 дім ф-и Кайм і Син)
„Туреччина".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 2. вересня 1938.

6.15 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Орх. концерт, 8.00 Добридень наймолодшим, оповідання, пісеньки, мельодії, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Легка музика з пл. і госп. вістки, 14.15 Популярна музика з пл.; у перерві в год. 14.30 Спортова гутірка, 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 „Чуда" вес. авд. для дітей, 15.30 Гутірка з хорими, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Оперетова музика у вик. орх., 16.45 Автом по Гуцульщині, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Гутірка, пісні у вик. хору, 17.55 Танк. музика, у перерві Програма на завтра, 18.00 Штучні гормони та вітаміни, 18.10 Популярні форт. твори, 18.45 Літер. новини, 19.00 Спів. рециталь Вос. Корольковича в супр. форт., 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Радник Стронць на радіовиставі" I. част. розр. концерту з конферансієркою, 20.45 Веч. денник, 21.00 Діяльог про літературу: „Поет і перекладчик", 21.10 „Радник Стронць" II. ч. розр. концерту, 21.50 22.00 Спортові вістки, 22.05 Живий концерт бонбонь, орх., 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка й танк. музика з пл. (Варшава II).

Субота, 3. вересня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Орх. музика, 8.00 Східні Торги у Львові, 12.03 Полудн. авд., 14.00 Госп. репортаж із Сх. Торгів, 14.15 Орх. музика, 15.05 Госп. та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Крилатий хлопець" Корн. Макушинського, 15.45 Госп. вістки, 16.00 Чому місяць усміхається, ревія, 16.45 Вакації давніше й сьогодні, 17.00 Вістки із Сх. Торгів, 17.10 Музика у вик. манд. орх., 17.55 Спорт на Сх. Торгах, 18.00 Наша програма, 18.10 Концерт солістів: форт., віол., 18.45 „Шкільні часи Івана Демборога" В. Сирокомлі, 19.00 Дуети у супр. форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Фільм і ревія, орх., пісеньки, гумор, гавайська гітара, 20.00 „Ідемо до школи" для дітей, „Країна вишень", 20.45 Веч. денник, 21.00 Гутірка зі слухачами, 21.10 Легка музика у вик. сальон. орх., 21.50 Спортові вістки, 22.00 Година несподіванок, 23.00 Ост. вістки, 23.00—23.55 Легка музика з пл. (Варшава II.).

Неділя, 4. вересня 1938.

7.35 Пісня, 7.20 Концерт орх. воєнної марининарки, 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села: Хл. газетка, Новини зі світа, Гармоністи, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Хліб. скрипаля, 8.50 Ріллі та значіння добірного насіння у піднесенні продукції, 9.05 Музика з пл., коло год. 10.30 (після богослужения) Музика з пл., спів, 11.30 Роздача нагород переможцям у короткохвильових змаганнях, 11.45 Театр. огляд, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Промова міністра освіти Свєнтославського, 13.15 Музика, орх., сопран, тенор, хор, 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Актуальна гутірка, Хор із пл., „Заболоття йде до світа", Новели, 16.30 Театр Уяви „Драма про королеву Ядвигу" Ф. Т. Човора, 17.00 Рециталь на клявесині, 17.30 Звуковий тижневик, 18.00 Підвечірок при мікрофоні, орх., хор, сол., вібрафон; у перерві в год. 18.55 Хвилина бюра студій, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Словно-муз. авд.: „На Торги!", 20.35 22.00 Спортові вістки, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.00 Трансм. з Парижа: Легкоатлет. змагання за мистецтво Європи, 21.20 „У кабінеті п. доктора" вес. авд., 22.10 Верді „Аїда" оп. репортаж з муз. іл. з плит, 23.10 Ост. вістки, 23.15—23.55 Танк. музика з пл. (Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 2. вересня 1938.

БЕРЛІН 9.30 Оперетова музика, 17.00 Форт. соната а-моль Шуберта, 18.00 З опер і оперет, 19.00 Розр. музика, 20.15 21.00 Симф. концерт. БІЛГОРОД 18.50 19.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Віол., 13.00 Концерт військ. орх., 17.20 Форт., 20.35 Орх. концерт, 21.50 22.00 Концерт тріа, ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Розр. концерт, 15.30 Пісні на сопр. і барит., 16.00 Популярна музика, 18.00 „Живна" пісні й музика, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.30 Розр. музика, 20.30 Популярна музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 18.20 Сальон. музика, 20.00 Чеські пісні Малата, РАДІО ПАРІ 19.00 Віол., 20.15 Форт., 20.30 21.00 22.00 „Асмодей" драма Морієка у вик. артистів „Фр. Комеді", РИМ 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Оперетка, СОФІЯ 18.30 Концерт квартету манд., 19.30 20.00 21.00 „Тоска" оп. Пуччінія, ШТРАСБУРГ 21.15 22.00 „Наймичка панею" ком. оп. Перголезія.

Субота, 3. вересня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Дівчата співають, 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 22.30 Легка й танкова музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.30, 18.000 Циг. музика, 19.00, 20.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 10.30 Нар. музика з Лінцу, 12.00, 13.15 Розр. концерт, у прогр. І. Штравс, 20.10, 21.00 Танк. музика, КЕЛЬН 20.10, 21.00 „Кавалерія Рустікана" оп. Маскапія, КОШИЦІ 16.10 Циг. музика, солісти, 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 20.30 Концерт орх., 21.00, 22.00, 23.00 „Льорелай" оп. Каталяніі, ПРАГА 22.30 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 19.15 Сольо на мандоліні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, 22.05 Концерт симф. музики, РИМ 17.15 Форт., 19.30 Орх. муз., 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, СОФІЯ 18.45, 19.00 Популярна музика, 19.30 Сольо на альтівці, 20.00 Спів.

Неділя, 4. вересня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Оперетова музика, 19.00 Мадярські танки Брамса на форт. на 4 руки, 19.30 Смич. квартет, БІЛГОРОД 21.00 Нар. пісні, БРАТИСЛАВА 19.25 Словацькі нар. пісні у вик. циг. орх., БУДАПЕШТ 12.30 Концерт хору, 13.05 Симфон. концерт, 15.45 Військ. орх., 17.00 Спів, 17.55 18.00 Форт., 19.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 9.30 Спів, 12.00 Розр. концерт, 15.00 Для дітей, 15.30 Смичк. квартет ч. 4 ц-моль Бетовена, 19.00 Скрипка та гітара, 20.10 21.00 Оп. нім. музика, КОШИЦІ 17.35 Мадярські пісні, 18.00 Авдиція, Музика з пл., ЛЯЙПЦІГ 19.00, 20.00 21.00 22.00 Зальцб. фестіваль: „Дон Хуан" оп. Моцарта, МІЛЯНО 17.15 18.00 Орх., солісти, 20.30 Розр. концерт, 21.00 22.00 Комедія, Прага 9.00 Орг. рециталь, 9.55 Розр. музика, 11.00 Популярний концерт, 15.30 Розр. музика, 16.00 Військ. орх., 17.15 18.00 Легка музика, 19.20 Сальон. музика, 20.00 21.00 „Польська кров" оп. Недбаля, РАДІО ПАРІ 18.00 Орх., 19.00 Сценка, 19.30 Монольоги, 19.45 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 18.00 20.30 Муз. величина, 21.0 22.00 23.00 „Нірнберські співці" оп. Вагнера, СОФІЯ 19.00 Пісеньки, 19.30 20.00 Скрипка, 20.55 21.00 Оперет. мельодії.

БІРЖА.

Львів 2 вересня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·55, 89·30 Долярі американські 5·30·50, 5·28·00 Долярі канад. 5·29·00—5·27·50. Фльорени гол. 291·4.—288·10. Франки фр. 14·55—14·42. Франки швайцарські 122·00—120·75 Фунти англ. 25·95—25·75, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 15·60—15·10 Кор. дан. 116·00—114·80 Кор. норв. 129·25—129·15 Корони шв. 132·60—132·60 Ліри італ. 22·10—22·40. Марки фінськ. 11·47—11·25, Марки нім. 70·00 — 72·00. Гельдини 25·80—25·3, Марки нім. срібні 94·00 — 91·00

Акції.

Банк Польський 132·50 Цукр. 38·25. Вугіль 34·75, Ліпльоп 89·00. Моджеїв, 16·25, Островець 45·25, Ста[illegible]ничі, 43·00. Габербуш 57·25

Папери

4 і пів проц. внутр. 67·00, 67.25 3 інв. 1 сер. 86·13, серія 95·50, 3 пов. інв. 2 сер 85·25 серія неконт. 5. конверс. 70·00 прем. дол. 43·50 4 консол. 67·00

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 1 вересня 1938.

1 кг. масла десер. бльок без оп. 2·45 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·50 зол.
1 кг. масла експ. вкл. з оп. деф. ціна 2·5
молоко . . . . 13—14 сот.
яйця (копа) . . . . 4·20 зол.
1 кг. сира 1·30

Тенденція на масло вдержана на, молоко слаба, на яйця звишкова.

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

РЕНТГЕНОЛЬОГ
Д-р ЛЮДВИКА
ЛЯНДЕС-ЛАЙНЕРОВА
ЛЬВІВ, ЛОЗІНСЬКОГО 9. ТЕЛ. 255-50.
1793 ВЕРНУЛАСЯ. 3-6

СПОВІСТКА.

Головна Управа Рідної Школи влаштовує матуральний курс для репробованих абітурієнтів VIII-ми кл. гімназії у вересні п. р. Зголошуватися негайно в рефературі шкіл Р. Ш. Львів, Сикстуська 16 від 8—2. 1825 2-2

НА СХІДНИХ ТОРГАХ — Павільон 15 (самоходовий).

знамениті і просторі самоходи 4-ро циліндрові
FORD „10"

Виняткова фордівська організація запевнює самоходам ФОРДА постійну і дешеву обслугу. — Склади оригінальних вимінних частин і репараційні варстати.

Авторизований продавець — ЛЬВІВ —
„ВЕКАТЕ" Зибликевича 13
ч. 1815 з 1 - 2 Спілка з огр. відп. тел. 295-01.

Для шкільної молоді і дітвори білля, шкарпитки, панчохи, светери, шалики, рукавички.

Кооператива
„БАЗАР"
ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА 3.
Великий вибір — дешеві ціни

Повідомляємо, що п. Іван Стецик не є нашим заступником і що за ніякі його зобовязання не відповідаємо. Промисл. хем.-косм. „Фамоза". 1827 1-2

ПАНСІОНИ

ГРЕБЕНІВ Пансіон Яблонських відкритий цілий рік. Кімнати теплі. **Управа.** 1791 2-3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ШУКАЄ хлопця, непоганого, характерного, на вищім становищі до 40 літ. По ближчім пізнанні невиключене подружжя. Дівчина посажна і самостійна. Річ трактує поважно. Листи зі знимкою до Адм. „Діла" під 276810". 1803 2-2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ВІЛЬНЕ місце осідку для лікаря-українця в повітовім місті, недалеко Львова одинокий лікар українець. Інформації уділить Д-р М. Керничний, Руджи. Марку на відповідь. 1798 4-

ҐІМНАЗІЯ СС. Василіянок у Яворові шукає учителя з повними кваліфікаціями до навчання фізики і математики. 1812 2-2

МЕШКАННЯ

ПРИЙМУ на мешкання ученицю всенародньої школи або нижчої гімназії. М. Лішинська, Тарновського 86. 1806 3-3

ВИНАЙМУ покій Чарнецького 26. партер м. 1 між 5—6. 1800 2-2

ПОКІЙ кавалерський сонішний, умебльований до винайму від 15. 9. Байки 24, 12. 1834 1-2

ГРЕБЕНІВ. Віддам для емеритів на догідних умовинах кімнату з кухнею на цілий рік. Ближчі інформації листовно. **Яблонська.** 1791а 2-3

ШУКАЮ умебльованої кімнати на кілька годин денно, в середмістю на довші. Зголошення до „Діла" для „Учителя". 1835 1-1

СТАНЦІЇ

СТАНЦІЯ з утриманням для 3—4 учнів (пиць), дбайлива опіка, вул. Личаківська 21. I. п. двері 6 (близько гімн. „філії"). 1832 1-2

ПРИМІЩЕННЯ для учениць (-ків) близько головної гімназії та СС. Василіянок, пішнію. Мирослава Морозова. Ходоровського 11. II. поверх. 1829 1-3

ПРИЙМУ ученика, ученицю на мешкання. Спокій — комфорт. Вул. Зиблікевича 2 (пл. св. Юра) Сторошукова. 1801 2-2

СТАНЦІЯ для двох учнів Голов. Гімназії. Окрема, сонішна кімната, першорядний харч, добра опіка. Родина бездітна, близько Головної Гімназії. М. Струтинська, вул. Окульського 6, I. пов. 1819 2-

КУПНО — ПРОДАЖ

„ЯРМАРОК КНИЖОК" пл. Галицька 14. І. продає шкільні книжки вживані з 50% опустом. 1817 1-6

НАЙДЕШЕВШЕ купиш ковдри вовняні — шовкові — виріб ковдер РОМАНОВА, Гродзіцьких 4 (біля Ринку). 1680 6-7

ВУГОЛЬ, кокс, дрова продає КАЛИТЯК, Байки 14, тел. 238-24. 1682 10-9

УЧЕНИКИ. Кашкети, сорочки, скарпетки й інша галянтерія. **Будзиновський, Станиславів, Ратуш.** 1715 7-12

РІЖНІ

ЛІКАРСЬКО-ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ Д-ра Б. Баранецького, у Львові, вул. Миколая 23, приймає пацієнтів — по вакаційній перерві — в хоробах зубів й устної ями як звичайно щодня від 10—12.30 і 3—5.30. 1830 1-5

РОБІТНИЧІ ВБРАННЯ, найліпші, найтриваліші, найдешевші тільки у виробі „ПАЛІЮМ", Гетьманська 22, побіч Музею. 1730 2-9

ОГОЛОШЕННЯ.

Вже появився очікуваний альманах
ЗА ВЕЛИЧ НАЦІЇ
виданий у двадцятиліття відродження Української Гетьманської Держави 16-29 квітня 1918 року.

Книга історично-ідеольогічна. Містить у собі статті отсих авторів: Босий В., Гет М., Годованний От. д-р, Гомзин Б., Губчак О. м-р, Дерсач Гр. д-р, Думін О., Китимович В., Ковалів П., Кострубa Т., Кужім В., Луцький В., Муравко В., Назарук О. д-р, Пасіка М., Паловський В., Целевський В. д-р, Пріцак Ом., Черкаський С., Шемет С.

Велика різнородність змісту — статті на історичні й ідеольогічні теми — спомини про 1918 рік — важні проблеми — нові численні, незнані досі знимки!

Мистецька обгортка!

Редакційна Колегія: Пасіка Микола, м-р Карпишин Михайло. Костуба Теофіль.
За книжку на 156 сторін друку великого формату ціна лиш 4 зол. 50 сот.

На висилку долучити 50 сот. Замовляти або в книгарнях, або просто на адресу:

М-р Михайло Карпишин, Львів, Ринок ч. 43 (в канцелярії д-ра Лещія). 1776

ПОВІДОМЛЯЮ, що з днем 1. вересня 1938 перебрала я і відчиняю

Ресторан і кімнату до снідань

при ВУЛ. ПІДВАЛЛЯ Ч. 9. коло Волоської церкви (давніше С. Чернецький).
З поважанням
ГАЛЯ ПРУДИУС.
1831 1-3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.